

Karlstad Business School

Handelshögskolan vid Karlstads universitet

Rozan Kerim & Meti Krasniqi

Skenäktenskap?

Hur tolkas och tillämpas lagen beträffande nyetablerade
förhållanden i anknytningsärenden

Rättsvetenskap

C-uppsats

Termin: VT -15

Handledare: Håkan Gustafsson

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Förord	5
Förkortning	6
1. Inledning	7
1.1 Bakgrund och problemformulering	7
1.2 Förtydligande definitioner	9
1.3 Syfte och frågeställningar	9
1.4 Metod och material	10
1.4.1 Allmän metodgrund för uppsatsen	10
1.4.2 Material	12
1.5 Uppsatsens relation och relevans till tidigare forskning	12
1.6 Avgränsning	13
1.7 Disposition	13
2. Den rättsliga regleringen av skenäktenskap	14
2.1 Inledning	14
2.2 Begreppsförklaring	14
2.2.1 Skenäktenskap	14
2.2.2 Civilrättsligt äktenskap och samboskap	14
2.2.3 Arrangerande äktenskap	15
2.2.4 Etablerade förhållanden	15
2.2.5 Nyetablerade förhållanden	16
2.3 Gällande svensk rätt	17
2.3.1 EU:s skenäktenskapsresolution	17
2.3.2 EU:s direktiv om familjeåterförening för tredjelandsmedborgare	18
2.3.3 Svensk nationell rätt – lag och förarbeten	18
2.4 Utredning vid misstanke om skenäktenskap	19
2.4.1 Grunder för uppehållstillstånd på grund av parrelationer	19
2.4.2 Seriositetsprövning	19
2.4.3 Historisk genomgång av seriositetsprövningen	20
2.4.3 Nuvarande bestämmelser för seriositetsprövning	21
2.4.4 Handläggning av seriositetsprövning	23
2.5 Upphållstillstånd vid nyetablerad anknytning	24
2.5.1 Uppskjuten invandringsprövning (tvåårsregeln)	24
2.5.2 Krav för fortsatt uppehållstillstånd vid bruten anknytning	26
2.6 Skenäktenskap och EU	27
2.6.1 EU-praxis beträffande skenäktenskap	28
2.6.2 Hur påverkas svensk lagstiftning av EU	28
3. Analys	31
3.1 Inledning	31
3.1.1 Objektiv eller subjektiv tolkning av lagtexten i förhållande till skenäktenskapskriterierna	31
3.2 Närmare analys av skenäktenskapskriterierna	32
3.2.1 ”Parterna lever inte tillsammans”	32

3.2.2 ”De tar inte på ett sätt som är lämpligt med det ansvar som följer av äktenskapet”	33
3.2.3 ”Parterna har aldrig träffat varandra före äktenskapet, parterna misstar sig om varandras personuppgifter, under vilka omständigheter de lärde känna varandra eller andra viktiga förhållanden av personlig karaktär”	33
3.2.4 ”Parterna talar inte ett gemensamt språk”	34
3.2.5 ”Penningbelopp har betalats för att äktenskapet ska ingås”	35
3.2.6 ”Det finns uppgifter som tyder på att en eller båda parter har tidigare skenäktenskap eller andra ohederliga förfaranden gällande vistelse bakom sig”	35
3.3 Vidare utveckling av praxis från MIÖD	35
3.3.1 MIG 2007:45 I	35
3.3.2 MIG 2007:45 II	36
4. Avslutande reflektioner	38
4.1 <i>Inledning</i>	38
4.1.2 Vilken inverkan har EU-rätten på den svenska utlänningslagens reglering gällande skenäktenskap?	38
4.1.3 Kan beslut fattas godtyckligt av de berörda instanserna med utgångspunkt i tolkningen av kriterierna?	39
4.3 <i>De lege ferenda tankar</i>	39
Källförteckning	41

Sammanfattning

Sedan begränsningen av arbetskraftsinvandringen under början av 1970-talet har förekomsten av skenäktenskap uppmärksamats av både regering och riksdag. Begränsningen ledde till att utlänningar försökte kringgå invandringsbestämmelserna på olika sätt. Ett av dessa sätt var genom skenäktenskap. Vid fastställandet av ett skenäktenskap och hur bedömningen görs återfinns kriterier i skenäktenskapsresolutionen. Resolutionen har som syfte att bekämpa skenäktenskap. Det finns dock ingen lista på vilka kriterier som ska, får eller bör användas kan ha inverkan på förutsebarheten och kan komma att räknas till den enskildes nackdel i ett konkret fall. I svenska propositioner fastställs att kriterierna ska bedömas objektivt. Exempel på dessa kriterier är att förhållandet ska ha varat en tid och att makarna förväntas ha kännedom om varandras personliga förhållanden.

Uppsatsen behandlar frågan om skenäktenskap gällande nyetablerade förhållanden, som innebär att parterna inte stadigvarande sammanbott tillsammans i utlandet. Anknytningen under dessa förutsättningar kallas för nyetablerad anknytning och ett villkor för att få uppehållstillstånd beviljat är att förhållandet bedöms vara seriöst. Bedömningen om förhållandets seriositet görs genom en seriositetsprövning med stöd av skenäktenskapskriterierna.

Uppsatsen innehåller fastställande av gällande svensk rätt gällande skenäktenskap. En undersökning om hur begreppet skenäktenskap kommer till uttryck i gällande rätt och belysa utredningen kring skenäktenskapet samt om EU-samarbetet har haft någon inverkan på den svenska rätten gällande skenäktenskap.

Uppsatsen utreder hur gällande rätten används av berörda myndigheter. I denna del av uppsatsen kommer vi även att undersöka om tolkningen sker samstämmigt mellan berörda myndigheter eller om det finns utrymme för myndigheterna att besluta godtyckligt. Uppsatsens syfte kompletteras med fyra olika frågeställningar.

Vid en analys av gällande rätt beträffande skenäktenskap har det under uppsatsens gång fastställts att lagtexten beträffande skenäktenskap tolkas subjektivt. Kriterierna har alltså ett företräde framför lagtextens ordalydelse. I det undersökta materialet har vi inte funnit exempel som tydligt visar på att lika fall behandlats olika i samma instans, det vi har funnit är att omständigheter i ett visst fall har olika betydelser i MV och MD.

Några generella slutsatser kan dras gällande om beslut fattas godtyckligt. Trots att kriterierna för bedömningen av vad som utgör ett skenäktenskap är lika, är tillvägagångssättet, för hur lagen eller förarbeten tolkas inte likvärda. Vi anser att det skulle kunna uppfattas som godtycklighet. Indikationer som kan påvisa att godtycke förekommer är att betydelsen av kriterierna för skenäktenskap, inte sammanstämmer mellan de olika beslutsfattande myndigheterna.

Förord

Vi vill börja med att tacka vår handledare Håkan Gustafsson för goda råd och vägledning. Avslutningsvis vill vi även rikta ett stort tack till våra familjer, vänner och varandra för stöttning.

Karlstad den 17 augusti 2015

Rozan Kerim

Meti Krasniqi

Förkortning

EKMR	Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna
EU	Europeiska Unionen
EUD	Europadomstolen
Familjeåterföreningsdirektivet	Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening
KamR	Kammarrätten
FL	Förvaltningslag (1986:223)
FR	Förvaltningsrätten
MD	Migrationsdomstolen
MIG	Migrationsöverdomstolen avgörande
MIÖD	Migrationsöverdomstolen
MV	Migrationsverket
Prop.	Proposition
SamboL	Sambolag (2003:376)
Skenäktenskap	Avser etablerade och nyetablerade anknytningar likaså äkta makar och sambos
Skenäktenskaps resolutionen	Rådets resolution av den 4 december 1997 om de åtgärder som bör vidtas för att bekämpa skenäktenskap (97/C 382/01)
SKV	Skatteverket
SOU	Statens offentliga utredningar
UM	Utlänningsmål
UtlL	Utlänningslag (2005:716)
ÄktB	Äktenskapsbalk (1987:230)

1. Inledning

I det inledande kapitlet beskrivs bakgrunden till de aktuella frågeställningarna och uppsatsens syfte, problemformulering och avgränsningar. I kapitlet finner läsaren även vad uppsatsen har för relevans i förhållande till tidigare forskning inom uppsatsens område. Kapitlet innehåller även en redogörelse för uppsatsens metodologiska utgångspunkter och disposition.

1.1 Bakgrund och problemformulering

Migration och migrationsjuridik är ständigt under utveckling. Utvecklingen sker då levnadssituationer runt om i världen förändras och människorna boende i dessa samhällen tvingas flytta av olika skäl.¹ Den största invandringen till Sverige bestod av arbetskraftinvandring på 1960-talet, denna invandring kom dock att begränsas under början av 1970-talet. Till följd av begränsningen upptäcktes olika sätt att försöka kringgå invandringsbestämmelserna. Exempelvis genom skenäktenskap. Dåvarande regler och praxis var utformade på ett sätt, som med lätthet beviljade tillstånd för anknytning. Den som var gift eller sambo med en bosatt i Sverige, fick sitt tillstånd beviljat oavsett om ansökan var gjord före eller efter inresan.²

5 kap. UtIL ställer upp rekvisit för att en person ska ges tillåtelse att invandra till Sverige. Ett av rekvisiten är att ett parförhållande som är nyetablerat³ ska innan uppehållstillstånd utges bedömas vara seriöst. Rekvisiten för att parförhållandet ska framstå som seriöst har utvecklats i förarbeten och praxis, där objektiva bedömningsgrunder ska iakttas vid prövningen.⁴ EU-direktivet om familjeåterförening ställer upp överensstämmande krav, att medlemsstaterna får avslå en begäran om uppehållstillstånd om äktenskapet i fråga är ett skenäktenskap, det vill säga *”ingåtts uteslutande för att ge den berörda personen möjlighet att resa in och vistas i en medlemsstat”*.⁵ Kriterier som även kan läggas till grund för vad som är ett skenäktenskap återfinns i en icke-bindande resolution med syfte att bekämpa skenäktenskap.⁶

Skenäktenskapsresolutionen innehåller en lista på faktorer som kan tala för att ett äktenskap är ett skenäktenskap, till exempel att *”makarna misstar sig om varandras personuppgifter”*.⁷ Den rättsliga instansen, EU-domstolen, som med auktoritet kan uttolka familjeåterföreningsdirektivet har emellertid inte uttalat sig närmare om bedömningen av ett skenäktenskap.⁸

---

¹ Utvecklingen vi talar om observeras i antalet utredningar gjorda i Sverige samt inom EU, dessa utredningar behandlas under uppsatsens gång.

² Prop. 1999/2000: 43 s. 19.

³ Se avsnitt 2.2.5.

⁴ Prop. 1999/2000: 43 s. 38.

⁵ Familjeåterföreningsdirektivet, art. 16.2 b.

⁶ Rådets resolution av den 4 december 1997 om de åtgärder som bör vidtas för att bekämpa skenäktenskap (97/C 382/01) (skenäktenskapsresolutionen).

⁷ Skenäktenskapsresolutionen, art. 2.

⁸ EUR-Lex, <http://eur>

[lex.europa.eu/Notice.do?val=286408:cs&lang=sv&list=649523:cs,286408:cs,&pos=2&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=](http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=286408:cs&lang=sv&list=649523:cs,286408:cs,&pos=2&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=) (hämtad den 21 november 2013). Webbsidan anger inga rättsfall från EU-domstolen som rör art. 16 där avslagsgrunden för skenäktenskap återfinns.

Införlivandet av familjeåterföreningsdirektivet i svensk rätt gav sökande som är make till någon som är bosatt, eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, rätt till beviljande av uppehållstillstånd oavsett medborgarskap hos anknytningsperson och den sökande. Detta begränsades i enlighet med EU-direktivet i fall där äktenskapet har ingåtts ”uteslutande i syfte att ge utlänningen rätt till uppehållstillstånd”.⁹ Det framhölls av regeringen att ett avslagsbeslut inte får grundas på subjektiv tyckande gällande förhållandets seriositet då begreppet *seriöst* öppnar upp för olika tolkningsmöjligheter.¹⁰ Att objektiva bedömningsgrunder ska ligga till grund för prövningen är en självklarhet för alla instanser, bedömningsgrunderna, som ligger till grund för uppehållstillståndets beviljande tolkas med hjälp av kriterier för skenäktenskap och svenska propositioner.¹¹ Förhållandets seriositet prövas genom en seriositetsprövning, som enbart görs på parförhållanden, som inte är etablerade. I 5 kap. 3 § 1 p. UtIL, ska uppehållstillstånd ges åt makar och sambor medan uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § 1 p. UtIL får ges åt nyetablerade förhållanden om förhållandet förefaller som seriöst. Främsta syftet med seriositetsprövningen är att förhindra kringgående av invandringsbestämmelserna. Prövningen i fråga innebär ingen närmare kontroll av förhållandets lämplighet eller om förhållandet är civilrättsligt giltigt, utan prövningen innebär precis som begreppet antyder, en prövning av förhållandets seriositet.¹² I tidigare utlänningslag (1989:529) framgick att myndigheter skulle avgöra om ett parförhållande framstod som seriöst genom bland annat intervjuer. Om inga särskilda skäl talade emot förhållandets seriositet beviljades uppehållstillstånd och parterna kunde inleda sitt gemensamma liv. Seriositetsprövningen genomfördes på både redan etablerade och nyetablerade förhållanden. Denna ordning kritiserades, då rätten till familjeliv enligt EKMR inskränktes genom att myndigheten hade möjlighet att neka gifta par att leva tillsammans i Sverige.¹³

Antalet beviljade uppehållstillstånd på grund av etablerade och nyetablerade anknytningar har enligt MV:s statistik mellan åren 2005 - 2014 bibehållit en jämn nivå. Cirka 20 000 uppehållstillstånd med anledning av anknytning har årligen beviljats.¹⁴ År 2013 beviljades uppehållstillstånd till 14 873 nyetablerade anknytningar och år 2014 var antalet 15 141. Totalt beviljades år 2013, 116 587 och år 2014, 110 610 arbets- och uppehållstillstånd, vilket resulterade i att över 10 % av uppehållstillstånden som beviljades dessa år var till följd av nyetablerade anknytningar.¹⁵ Antalet ansökningar år 2013 och år 2014 bedömdes enligt MV vara omkring 50 000 varav omkring 30 000 av dessa ansökningar var nyetablerade anknytningar.¹⁶

Avsikten med statistiken är att påtala att det finns ett stort antal nyetablerade anknytningar som får avslag. En av avslagsgrunderna är att förhållandet ansetts vara ett skenäktenskap. Mot

---

⁹ Prop. 2005/06:72 s. 28 och 32.

¹⁰ Prop. 1999/2000:43 s. 38.

¹¹ Prop. 2002/06:72 s. 38-40 och skenäktenskapsresolutionen art. 2.

¹² SOU 2002:13 s. 12.

¹³ Rosén, *Är detta seriöst? En studie av anhöriginvandring till Sverige*, s. 42.

¹⁴ Migrationsverkets statistik, ”Översikt av beviljade arbets- och uppehållstillstånd åren 2005-2014”, hämtad maj 2015 från www.migrationsverket.se

¹⁵ Migrationsverkets statistik, Beviljade uppehållstillstånd och registrerade uppehållsrätter, första och andra instans (beslut av Migrationsverket och Migrationsdomstolarna). Förstagångstillstånd. 2013 -2014, hämtad maj 2015 från www.migrationsverket.se

¹⁶ Migrationsverkets prognos, P2-14, s. 41.

denna bakgrund är det väsentligt att utreda vilka kriterier som används för att fastslå att ett förhållande är seriöst, kriterierna som återfinns i skenäktenskapsresolutionen och svenska förarbeten och i vilken mån de används.

1.2 Förtydligande definitioner

Anknytningsperson/referensperson – Under uppsatsens gång använder vi termerna anknytningsperson och referensperson för den person som sökande vill återförenas med i ett annat land.¹⁷

Den sökande – Den person som ansökt om uppehållstillstånd kallas för den ”sökande” fast personen i fråga går under termen ”klagande” i migrationsdomstolen.

Kärnfamilj - I familjeåterföreningsdirektivet anges kärnfamiljen i punkt 9 som make, maka och underåriga barn. I svensk lag definieras kärnfamiljen som make (avser även registrerad partner), sambo och barn (avser även adoptivbarn) under 18 år.¹⁸

Nyetablerat förhållande (även benämnt som *snabbanknytning*) - sambo eller make som inte stadigvarande sammanbott i utlandet.

Seriösa äktenskap – används som motsats till begreppet skenäktenskap.

Skenäktenskapskriterier – Avser kriterier som finns i skenäktenskapsresolutionen och/eller svenska förarbeten.¹⁹

Parrelationer – Innebär både äktenskap och samboskap.

Utlänning – Avser en person som inte är svensk medborgare.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att fastställa gällande rätt beträffande begreppet skenäktenskap och att utreda skenäktenskap utifrån de kriterier som finns i EU-resolutionen och i svenska förarbeten. Inom gällande svensk rätt inkluderas lagtext på nationell och EU nivå, svenska förarbeten och skenäktenskapskriterierna, som finns i EU-resolutionen mot skenäktenskap.

Uppsatsen ska vidare undersöka tillämpningen av gällande rätt. Med tillämpning avser vi hur ett anknytningsärende vid misstanke om skenäktenskap prövas och handläggs av MV. I denna del utreds även om svensk utlänningsrätt beträffande skenäktenskap påverkats av EU-samarbetet. Vidare består uppsatsen av en granskning av hur berörda instanser²⁰ använder gällande rätt i praktiken och hur ett ärende angående anknytning prövas av instanserna. I denna del utreds om beslut kan fattas godtyckligt genom att gällande rätt tolkas olika av

---

¹⁷ Prop. 2005/06:72 s. 26 och Familjeåterföreningsdirektivet, art. 2 c.

¹⁸ SOU 2005:15 s. 13 och familjeåterföreningsdirektivet punkt 9.

¹⁹ Se avsnitt 2.3.1.

²⁰ De berörda instanserna är migrationsverket, migrationsdomstol och migrationsöverdomstol.

instanserna. Den sökandes rättigheter mot berörda myndigheter utgör ett stort och komplext område, i synnerhet gällande instansers beslutfattande på olika nivåer. Beslut om uppehållstillstånd som fattas för sökanden skiljer sig beroende på vilken instans som tar beslut i frågan, är anledningen till varför vi valt att utreda huruvida dessa beslut kan fattas godtyckligt av berörda instanser. Problematiken med skenäktenskap är synligt i media samt i svensk och europeisk lagstiftning.²¹

Följande frågeställningar kommer att besvaras:

- Hur ser den rättsliga regleringen ut kring skenäktenskap beträffande nyetablerade förhållanden?²²
  - Vad är gällande svenskrätt i fråga om skenäktenskapbedömningar. Här inkluderas lag text, svenska förarbeten, EU-praxis och svensk rättspraxis samt de skenäktenskapskriterier som återfinns i samtliga dessa källor.
- Vilken inverkan har EU-rätten den svenska utlänningslagens reglering gällande skenäktenskap?²³
  - Vi utreder frågeställningen genom att undersöka EU-praxis, handledning framtagen av EU och analyserar ett EU-projekt vars syfte var att utreda huruvida det förekom skenäktenskap i syfte att kringgå lagstiftning för att få en fast anknypning till länder inom EU och hur det skulle kunna förhindras.
- Vilka kriterier används vid den faktiska bedömningen av misstänkt skenäktenskap?²⁴
  - Vi utreder om beslut kan fattas godtyckligt av de berörda instanserna med utgångspunkt i tolkningen av dessa kriterier.²⁵

1.4 Metod och material

1.4.1 Allmän metodgrund för uppsatsen

Uppsatsen kan beskrivas utifrån den uppdelning som Peter Westberg, professor i civilrätt, gör mellan den regelorienterade och den problem- och intresseorienterade studien. Då uppsatsen utgår från befintlig regleringen av rättsområde i svensk rätt, kan den beskrivas som regelorienterad. Detta innebär dock inte att uppsatsen enbart är deskriptiv. Westberg anser att den problemorienterade studien karakteriseras av att forskaren tagit sig an en annan huvuduppgift än att enbart uttolka gällande rätt. Det innebär enligt Westberg att forskaren till exempel kritiskt granskar praxis på området.²⁶ Uppsatsen har inslag av problemorientering då det varit nödvändigt att kritiskt granska praxis för att utreda hur gällande lagstiftning tolkas av MV och domstolarna.

---

²¹ Brink, ”Enkel process att ingå skenäktenskap i Sverige”, SvD 29 juni 2008, hämtad maj 2015 från www.SvD.se

²² Se avsnitt 2.

²³ Se avsnitt 2.6.

²⁴ Se avsnitt 3.2 och 4.1.2.

²⁵ Se avsnitt 4.1.3.

²⁶ Westberg, P, Avhandlingsskrivande och val av forskningsansats – en idé om rättsvetenskaplig öppenhet, i Festskrift till Bolding, s. 421-446.

Valet av metod är främst rättsdogmatisk metod. Vår uppfattning om vad metoden innebär är att vi ska tolka och analysera de olika delarna i rättskälleläran så att resultatet antas spegla innehållet i gällande rätt.

Jan Kleineman, professor i civilrätt, beskriver att rättsdogmatikens syfte är att lösa ett rättsligt problem genom att applicera en rättsregel på densamma. Mer konkret handlar det om att söka svar på det rättsliga problemet i lagstiftning, rättspraxis, förarbeten och doktrin.²⁷ Claes Sandgren, professor i civilrätt, beskriver att den rättsdogmatiska metoden kan fastställas av sin metod och det material som används. Metodens funktion är att reglera vad som är godtagbar argumentation, inom gällande rättens ramar.²⁸

Rättskälleläran indelas enligt Alexander Peczenik, professor i allmänrättslära, i tre grupper; de rättskällor, som *skall*, *bör* och *får* beaktas. Syftet med tredelningen är enligt Peczenik, att underlätta förståelsen av den juridiska argumentationen. De rättskällor som skall beaktas är lag, andra föreskrifter och fasta sedvanerättsliga regler. De rättskällor som bör beaktas är bland annat prejudikat, lagars förarbeten och de material som visar innebörden av vissa sedvänjor. De som får beaktas är till exempel rättsvetenskaplig doktrin och domstolsbeslut som inte utgör prejudikat.²⁹

Vi tillämpar den rättsdogmatiska metoden som den definierats av Sandgren och Kleineman och rättskälleläran som den definierats av Peczenik.

Kritik mot att beteckna metoden som dogmatisk återfinns i doktrin där det anses att begreppet inte tillfredsställande nog beskriver det arbete rättsvetare ägnar sig åt. Rättsdogmatisk metod utlämnar en fri argumentation, samt att dagens praktik i betydande omfattning ägnar sig åt analys av andra rättskällor än de traditionella rättskällorna.³⁰ Kleineman är inne på samma spår och menar att termen rättsdogmatisk metod skulle kunna kallas för rättsanalytisk metod för att bättre beskriva den analys av rättsregler rättsvetare ägnar sig åt.³¹ Även begreppet *gällande rätt* har i doktrinen påpekats vara svår att definiera eftersom det anses att gällande rätt inte existerar som ett ”*oberoende fenomen*”. Hur kan rättsdogmatikern studera gällande rätt om den inte existerar? Sandgren anser att gällande rätt inte existerar i sig ”*utan att den följer som allmänt accepterade regler för juridisk argumentation när ett resultat som kan betecknas som gällande rätt*”.³²

Frånsett vilken benämning som görs av den rättsdogmatiska metoden eller vad som åsyftas med gällande rätt, anser vi att dess faktiska tillämpning är avgörande för huruvida den utgör en lämplig metodgrund i detta uppsatsarbete. Den rättsdogmatiska metoden tillämpas då vi tolkar det som att syftet är att tolka och systematisera gällande rätt.

Det är möjligt att empiriska undersökningar hade varit intressant, dock anser vi att det inte uppfyller våra syften med uppsatsen. Delar av uppsatsen innehåller utredning med EU-rättslig metod med främst en ”*soft law*” källa, då vi undersökt handledning framtaget av EU med syfte att redogöra för hur skenäktenskap ska upptäckas och hindras inom EU. Samt att vi undersökt EU-praxis för att utreda hur EUD tolkar de villkor medlemsstaterna får införa

---

²⁷ Korling, Zamboni, *Juridisk metodlära*, s. 21.

²⁸ Sandgren, *Är rättsdogmatiken dogmatisk?*, Tidsskrift for Rettsvitenskap, 04-05/2005.

²⁹ Peczenik, *Vad är rätt? Om demokrati, rättsäkerhet, etik och juridisk argumentation*, s. 215-216.

³⁰ Sandgren, *Är rättsdogmatiken dogmatisk?*, Tidsskrift for Rettsvitenskap, 04-05/2005.

³¹ Korling, Zamboni, *Juridisk metodlära*, s. 24.

³² Sandgren, *Är rättsdogmatiken dogmatisk?*, Tidsskrift for Rettsvitenskap, 04-05/2005.

gällande skenäktenskap och om dessa tolkningar påverkat den svenska utlänningslagen beträffande skenäktenskap.³³ I uppsatsens avslutande del finns det de lege ferenda diskussion.

1.4.2 Material

Det material vi har använt oss av är det som återfinns i de allmänt accepterade rättskällorna det vill säga lag, förarbeten, praxis och doktrin enligt Peczeniks rättskällelära.

Utgångspunkten i uppsatsen är de förarbeten och direktiv som behandlar skenäktenskap. Det är främst detta material som behandlar skenäktenskap på ett ingående sätt.

Förarbeten har undersökts för att ge en detaljerad insyn i lagen. Praxis har undersökts för att skildra hur domstolen tolkar och tillämpar lagen. Doktrin har undersökts för att tolka och analysera olika begrepp.

Vi har även undersökt EU-praxis och handledning samt en EU-rapport för att redogöra för hur medlemsstaterna gemensamt utreder skenäktenskap. Avsikten med det EU-rättsliga materialet är för att besvara frågeställning, vilken inverkan EU-rätten har på den svenska utlänningslagen beträffande skenäktenskap.

Handledning utformad av MV har undersökts för att redogöra för hur de använder lagstiftningen när de fattar beslut.

All material som används i uppsatsen fyller funktionen att ge en helhetsbild av begreppet skenäktenskap samt hur begreppet tillämpas i praktiken.

1.5 Uppsatsens relation och relevans till tidigare forskning

En stor anledning till att vi valde att skriva en uppsats om skenäktenskap gällande nyetablerade förhållanden var avsaknaden av tidigare ingående analys av skenäktenskapskriterierna i svensk rätt. Det tycks inte heller finnas omfattande doktrin på området, trots det faktum att fenomenet skenäktenskap har varit allmänt känt av berörda myndigheter sedan begränsningen av arbetskraftsinvandringen under 1970-talet.³⁴

En doktorsavhandling³⁵ som vi anser är relevant för denna uppsats är skriven av Annika Rosén, *Är detta seriöst? En studie av anhöriginvandring till Sverige*. Denna avhandling tyder på att beslutsfattare som fattar beslut i fråga om uppehållstillstånd på grund av anknytning genom parrelationer, har en stor handlingsfrihet som kan leda till godtyckliga beslut.³⁶ Vidare tyder Roséns forskning att uppehållstillstånd på grund av anknytning genom parrelationer missgynnar vissa grupper mer än andra. Missgynnandet innebär att, en sökande vars anknytningsperson är svensk medborgare har större möjlighet att få beviljat uppehållstillstånd än sökande vars anknytningsperson inte är svensk medborgare.³⁷ Materialet som Rosén använder i sin doktorsavhandling behandlar inte bara äktenskap men forskningen har en relevans för uppsatsen då tidigare kriterier för bedömning av parrelationer är densamma nu som då.³⁸

---

³³ Korling, Zamboni, *Juridisk metodlära*, s. 121-127.

³⁴ Se avsnitt 1.1.

³⁵ Korling, Zamboni, *Juridisk metodlära*, s. 21.

³⁶ Rosén, *Är detta seriöst? En studie av anhöriginvandring till Sverige*, s. 177-178.

³⁷ *Ibid.* s. 218.

³⁸ Rosén, *Är detta seriöst? En studie av anhöriginvandring till Sverige*, s. 11-13 och prop. 2005/06:72 s. 39-40.

1.6 Avgränsning

Uppsatsen ska redogöra för hur svenska myndigheter bedömer och aktivt försöker förhindra skenäktenskap gällande nyetablerade förhållanden. Vidare ska uppsatsen fastställa gällande rätt beträffande anknytningsinvandring, främst nyetablerande förhållanden. Beträffande etablerade förhållanden kommer en utredning utföras för att förtydliga den rättsliga skillnaden mellan de båda anknytningsgrunderna. Detta medför att vi inte kommer att närmare undersöka anknytning på grund av släktskap och adoptioner.

Inga generella uppehållstillståndgrunder kommer behövas för att tillfredsställa syftet med att fastställa gällande rätten beträffande nyetablerade förhållanden. Ingen komparativ studie mellan länders bestämmelser kring kriterier för skenäktenskap kommer finnas med då uppsatsen istället lämnar större utrymme för analysering av svensk rätt. Den EU-rätt som återfinns i uppsatsen är direktiv, resolution och handledning. Vi kommer inte att redogöra för skenäktenskap mellan ESS-medborgare, då dessa inte avser den lag vi valt som vårt ämne. Något ekonomiskt eller rättssociologisk perspektiv kommer inte att finnas med, då det inkluderar områden som faller utanför uppsatsens syfte som är att beskriva, analysera och systematisera den gällande rätten beträffande nyetablerade förhållanden.

Rättssäkerhet är ett begrepp som refererar till den enskildes rättsliga säkerhet. Kravet på att rättstillämpningen inte får vara godtycklig är en av de mest grundläggande rättssäkerhetsaspekterna. En godtycklig rättstillämpning medför minskad förutsebart,³⁹ men det har vi valt att avgränsa oss mot under uppsatsens gång. Vi undersöker inte huruvida rättssäkerheten sätts ur spel, utan om tillämpningen av gällande rätt påverkas av val av tolkningsmetod.

1.7 Disposition

Framställningen inleds med ett kapitel som introducerar ämnet vi har valt för uppsatsen. Vi ger en kort bakgrund till varför vi valt ämnet och hur vi kommer att fokusera på skenäktenskap. Problemformulering, syfte och frågeställningar presenteras och även en redovisning av uppsatsens avgränsning och val av metod samt material. Kapitel två är ett beskrivande kapitel som innehåller en framställning av den rättsliga regleringen av skenäktenskap. Kapitel tre är av analytisk art av hur rättsläget ser ut idag beträffande lagtolkningsmetoder som kan komma att användas samt hur skenäktenskapskriterierna tillämpas i domstolen. Uppsatsens avslutande kapitel innehåller slutsatser och visst de lege ferenda-resonemang som slutligen mynnar ut i avslutande kommentarer.

---

³⁹ Zila, *Om rättssäkerhet*, SvJT 1990 s. 284.

2. Den rättsliga regleringen av skenäktenskap

2.1 Inledning

I detta teoretiska kapitel görs en redogörelse för den rättsliga regleringen angående skenäktenskap. Det är anknytningssyftet som styr om uppehållstillstånd kan beviljas. Kapitlet redogör även för hur gällande rätt förhåller sig angående civilrättsligt äktenskap och samboskap samt arrangerade äktenskap. Kapitlet redogör för uppsatsens utgångspunkter, häribland vad som är att bedöma som skenäktenskap och hur utredning vid misstanke om skenäktenskap görs av berörda myndigheter, samt vilken inverkan EU-rätt har på svensk utlänningsrätt beträffande skenäktenskap.

2.2 Begreppsförklaring

2.2.1 Skenäktenskap

Med skenäktenskap menas en person som ingår en parrelation med syfte att kringgå bestämmelser om inresa och bosättning för medborgare i tredje land.⁴⁰ Om ett äktenskap eller samboskap har ingåtts i uteslutande syfte att ge utläningen rätt till uppehållstillstånd får uppehållstillstånd vägras i enlighet med 5 kap. 17 a § 2 p. UtL.

2.2.2 Civilrättsligt äktenskap och samboskap

I ÄktB återfinns bestämmelser om förhållande mellan två makar. SamboL innefattar bestämmelser om två individer som stadigvarande bor tillsammans i ett äktenskapsliknande förhållande.

Ingåendet av ett äktenskap ska göras genom en vigsel vid närvaro av släktingar eller andra vittnen enligt 4 kap. 1 § ÄktB. Det krävs tre rekvisit för att en vigsel ska anses giltig enligt 4 kap. 2 § ÄktB. Första rekvisitet anger att de som ska ingå äktenskap *närvarar samtidigt* under vigseln. Andra rekvisitet innebär att det ska vara *frivilligt samtycke*, således att inga villkor eller förbehåll föreligger bakom giftermålet. Det sista rekvisitet innehåller att vigselföräntaren *förklarar paret som makar*. Äktenskapet blir dock inte ogiltigt om det saknas vittnen trots att det finns krav på vittnen enligt 1 § ÄktB. I 3 kap. 1 § ÄktB framgår det att en prövning ska göras för att se huruvida det föreligger hinder mot att ett äktenskap kan ingås. Denna prövning kallas för hindersprövning. De hinder som kan föreligga för att ett äktenskap ska anses giltigt återfinns i 2 kap. ÄktB. 2 kap. 1 § ÄktB anger ett åldershinder som innebär att den som är under 18 år inte får ingå äktenskap. 2 kap. 3 § ÄktB anger ett förbud mot ingående av äktenskap om parterna är släkt med varandra.

I SamboL ska fyra villkor vara uppfyllda för att ett samboförhållande ska föreligga, som framgår av 1 § i samma lag. Första förutsättningen är att två individer som *stadigvarande* bor tillsammans. Stadigvarande innebär att paret ska bo tillsammans under en längre period samt att förhållandet inte är av tillfällig karaktär. Den andra förutsättningen är att parterna bor tillsammans i ett *parförhållande* som innebär att parterna har normalt sexuellt samliv. Den tredje förutsättningen är att parterna har ett *gemensamt hushåll* som innebär att de bor ihop

---

⁴⁰ MIG 2007:45.

och delar på sysslor och har gemensam ekonomi. Sista förutsättningen för att ett samboförhållande ska anses föreligga är att ingen av parterna är gift sen tidigare.⁴¹

2.2.3 Arrangerade äktenskap

I Sverige baseras äktenskap på fri vilja och kärlek mellan två självständiga individer. Om man ser till traditionella kulturmönster utgör äktenskap i många andra länder ett arrangemang. Detta arrangemang angår inte bara de blivande makarna utan familjen och släkten agerar arrangörer för äktenskapets formalitet. Begreppet arrangerade äktenskap syftar till att familj eller släkt till de blivande makarna utsett att just dessa två ska bli makar. Arrangerade äktenskap har konstaterats ha sin bakgrund i ett kulturmönster som är traditionellt.⁴²

I Sverige godtas arrangerade äktenskap som anknytning om äktenskapet har sin grund i ursprungslandets tradition och kulturmönster.⁴³ Arrangerade äktenskap godtas som förhållanden som är nyetablerade om det är fastställt att äktenskapet har sin grund i kultur och tradition i hemlandet. Samma krav som ställs på nyetablerade förhållanden gällande parternas kännedom om varandra kan inte ställas på arrangerade äktenskap.⁴⁴ Regeringen anser att ett förbudande av arrangerade äktenskap med bakgrund i traditionellt kulturmönster skulle leda till ett alltför stort ingrepp i människors liv. Därför är det av stor betydelse att särskilt grundliga muntliga utredningar görs vid fråga om arrangerade äktenskap, för att förhindra att någon mot sin vilja tvingas in i ett äktenskap. För att kunna fånga upp fall där mannen eller kvinnan gifter sig emot sin vilja är det av stor betydelse att den part som bor i Sverige ska höras ensam, utan någon släkting närvarande och eventuellt med en opartisk tolk. Ett äktenskap som grundar sig på tradition och kultur bör inte accepteras som arrangerat äktenskap, utan det är endast när förhållandet verkligen kan konstateras ha bakgrund i traditionellt kulturmönster och att äktenskapet ingåtts mellan parterna med samtycke som uppehållstillstånd bör beviljas. Upphållstillstånd beviljas trots parternas begränsade kännedom om varandra.⁴⁵

2.2.4 Etablerade förhållanden

För sökanden i etablerade förhållanden tillämpas 5 kap. 3 § 1 p. UtLL. Rätten till uppehållstillstånd förutsätter att bestämda villkor är uppfyllda. För att uppehållstillstånd ska ges krävs att de sökande är gifta eller sambos i utlandet. Rätten till uppehållstillstånd för makar förutsätter att ett civilrättsligt giltigt äktenskap är för handen, i och med det föreligger en presumtion för uppehållstillstånd.⁴⁶ Tillskillnad från nyetablerade förhållanden krävs att sökanden tidigare stadigvarande sammanbott utomlands. Enligt praxis betraktas makar eller sambor ha stadigvarande sammanbott utomlands om de bott ihop under två år i utlandet.⁴⁷

---

⁴¹ Prop. 2002/03:80 s. 43.

⁴² SOU 2002:13 s. 68.

⁴³ SOU 2002:13 s. 12.

⁴⁴ Ibid. s. 15.

⁴⁵ Prop. 1999/2000:43 s. 40.

⁴⁶ MIG 2007:19.

⁴⁷ SOU 2005:15 s. 146-147.

Vid prövning av en ansökan om uppehållstillstånd enligt ovan nämnd lag, krävs det att identitet är klarlagd.⁴⁸

För att undvika att familjeåterförening hindras av för stränga villkor, erhålls möjligheten till generösare bedömning.⁴⁹ MIÖD har under vissa förutsättningar ansett att det finns skäl för viss bevislättning gällande kravet på styrkt identitet. I dessa undantagsfall är det tillräckligt om sökande gör sin identitet sannolik, även kallad bevislättningsregeln. Regeln tillämpas i de fall föräldrar återoppar anknytning till den andra föräldern som denne har gemensamt barn med och föräldrarna har sammanbott i utlandet.⁵⁰ I de fall bevislättningsregeln är för handen har varaktigheten av makarnas/sambornas sammanboende betydelse. Någon exakt tidsgräns anges inte i dessa fall. För att sökande i ärende om familjeåterförening ska omfattas av en bevislättningsregel krävs att det finns gemensamt barn som påverkas av beslutet. Vidare ska följderna för barnet tas hänsyn till. I dessa fall görs en DNA-analys för att bekräfta föräldraskapet. Domstolen ansåg att makarnas/sambornas sammanboende i utlandet i dessa ärenden normalt anses som stadigvarande trots att det understigit två år. De omständigheter som då ska beaktas är huruvida de sökande själva förmått att styra över att familjen splittrats, samt att deras avsikt under sitt sammanboende i hemlandet inte varit något annat än att fortsätta bo tillsammans. I dessa ärenden görs bedömningarna enligt proportionalitetsprincipen, som är en rättssäkerhetsprincip och innebär att det ska finnas balans mellan mål och medel. Domstolens avvägning sker mellan krav på säkerhet och individers rätt till familjeåterförening. Familjens intresse och barnets bästa bör enligt domstolen väga tyngre än statens intresse av att utöva utlänningskontroll.⁵¹

2.2.5 Nyetablerade förhållanden

I situationer där de sökande inte stadigvarande sammanbott i utlandet är 5 kap. 3 a 1 p. UtL tillämpligt. Enligt denna bestämmelse får uppehållstillstånd beviljas till sökande om denne har för avsikt att ingå äktenskap, eller inleda samboförhållande med en person som är bosatt i Sverige. Anknytning under dessa förutsättningar kallas för nyetablerad anknytning. Ett villkor för att få uppehållstillstånd är att förhållandet bedöms vara seriöst, följaktligen inte konstruerat för att kringgå bestämmelser gällande uppehållstillstånd, samt att inte särskilda skäl talar mot att uppehållstillstånd ska ges som återfinns i 5 kap. 17 § UtL.⁵²

De särskilda skälen syftar till möjligheten att kunna avslå en ansökan om uppehållstillstånd vid förhållande med minderåring, månggifte samt då det finns en påtaglig risk att sökanden kommer att utsättas för våld eller andra övergrep i förhållandet.⁵³

I ärenden där förhållandet anses vara seriöst och de särskilda skälen för att neka uppehållstillstånd inte är uppfyllda, beviljas uppehållstillstånd med uppskjuten invandringsprövning. Det medför att sökanden får ett eller flera tidsbegränsande uppehållstillstånd innan permanent uppehållstillstånd beviljas enligt 5 kap. 8 § UtL. Permanent uppehållstillstånd ges brukligen efter två år om det finns särskilda skäl ges

---

⁴⁸ MIG 2011:11.

⁴⁹ Prop. 2009/10:137 s.17.

⁵⁰ MIG 2012:1.

⁵¹ MIG 2014:16.

⁵² Prop. 2005/06:72 s.18-19.

⁵³ Prop. 1999/2000:43 s. 38.

uppehållstillståndet tidigare enligt 5 kap. 16 § 2 st. UtIL. Enligt huvudregeln 5 kap. 16 § 1 st. UtIL förnyas uppehållstillståndet endast om förhållandet består. Detta för att kontrollera förhållandets seriositet och hållbarhet innan ett permanent uppehållstillstånd beviljas. Enligt 5 kap. 16 § 3 st. UtIL får permanent uppehållstillstånd beviljas, trots att förhållandet har upphört. Bestämmelsen reglerar i de fall sökanden eller deras barn utsatts för våld eller annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, eller om sökanden har särskild anknytning till Sverige.

2.3 Gällande svensk rätt

2.3.1 EU:s skenäktenskapsresolution

Den 4 december 1997 antogs rådets resolution 97/ 382/01 om de åtgärder som bör vidtas för att bekämpa skenäktenskap (skenäktenskapsresolutionen). I enlighet med resolutionen definieras ett skenäktenskap på följande sätt:

”Ett äktenskap mellan en medborgare i en medlemsstat eller en medborgare i tredje land som är lagligen bosatt i en medlemsstat och en medborgare i tredje land i det enda syftet att kringgå reglerna om inresa och bosättning för medborgare i tredje land och att erhålla uppehållstillstånd i en medlemsstat för en medborgare i tredje land”.⁵⁴

Skenäktenskapsresolutionen är inte bindande, men kriterierna för bedömningen av ett skenäktenskap som anges ovan behandlas av MIÖD som gör resolutionen relevant i svensk rättskipning.⁵⁵

Vid bedömningen av vad som är ett skenäktenskap, är förutsättningen att förhållandet ingåtts i syfte att kringgå bestämmelserna i utlänningslagen. Av skenäktenskapsresolutionen framgår omständigheter som kan tala för att förhållandet inte är seriöst. Högst relevant för denna uppsats är den lista på omständigheter som kan tala för att ett äktenskap är ett skenäktenskap. Omständigheterna är;

- parterna lever inte tillsammans,
- de tar inte på ett sätt som är lämpligt det ansvar som följer av äktenskapet,
- parterna har aldrig träffat varandra före äktenskapet, parterna misstar sig om varandras personuppgifter, under vilka omständigheter de lärde känna varandra eller andra viktiga förhållanden av personlig karaktär,
- parterna talar inte ett gemensamt språk,
- penningbelopp har betalats för att äktenskapet ska ingås,
- det finns uppgifter som tyder på att en eller båda parter har tidigare skenäktenskap eller andra ohederliga förfaranden gällande vistelse bakom sig.

Dessa uppgifter kan enligt resolutionen ha framlagts av parterna själva eller genom uttalanden från tredje person, upplysningar i skriftliga handlingar eller upplysningar som framkommit i samband med utredning. Den upplevda förekomsten av skenäktenskap för att kringgå bestämmelser om inresa och bosättning för tredjelandsmedborgare ledde till antagandet av rådets resolution. Resolutionen återgav EU:s oro för skenäktenskap.

---

⁵⁴ Skenäktenskapsresolutionen, art. 1.

⁵⁵ MIG 2009:25.

Resolutionen har som tidigare nämnts uppställt villkor för bedömningen av huruvida ett förhållande ska bedömas som seriöst eller oseriöst.⁵⁶

Det har fastställts i resolutionen att begreppen skenäktenskap används för att beskriva personer som ingår ett oseriöst äktenskap som ett sätt att kringgå bestämmelser om inresa och bosättning för medborgare i tredjeland. Huruvida de sökande parterna inte uppfyller de ställda villkoren ska berörd myndighet noga undersöka äktenskapet. Om myndigheten efter en prövning finner omständigheter som talar för att det rör sig om ett skenäktenskap, ska uppehållstillstånd återkallas eller inte förnyas. De sökande ska ha rätt att överklaga eller begära en omprövning hos vederbörande instans.

Medlemsstaterna ska beakta resolutionen vid alla förslag till ändring av sina nationella lagar. I Sverige har resolutionen varit vägledande i flertalet propositioner och betänkanden.⁵⁷

2.3.2 EU:s direktiv om familjeåterförening för tredjelandsmedborgare

Syftet med direktivet är att ”fastställa villkor för utövandet av rätten till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som vistas lagligen på medlemsstatens territorier”.⁵⁸

Medlemsstaterna får anta förmånligare bestämmelser än de som anges i direktivet om det finns behov, eftersom det inte finns något som hindrar medlemsstaterna att anta eller behålla förmånligare bestämmelser.⁵⁹ Familjeåterföreningsdirektivet har skapats med ändamålet att en familjemedlem som bor i en EU-stat ska ha rätt att återförenas med medlemmar i kärnfamiljen som befinner sig i tredjeland. För att erhålla rätt till familjeåterförening enligt familjeåterföreningsdirektivet ska anknytningspersonen ha ett uppehållstillstånd som är giltigt under minst ett år och ha goda chanser till att erhålla ett permanent uppehållstillstånd.⁶⁰

Är det fastställt ”att ett äktenskap har ingåtts uteslutande för att ge den berörda personen möjlighet att resa in och vistas i en medlemsstat”⁶¹, det vill säga skenäktenskap, får begäran om uppehållstillstånd avslås. Vid misstanke om skenäktenskap ska medlemsstaterna ta hänsyn till om äktenskapet ingicks efter att uppehållstillståndet utfärdats för referenspersonen och särskilda kontroller får utföras av medlemsstaterna om det finns misstanke om skenäktenskap.⁶² Definitionen av skenäktenskap i skenäktenskapsresolutionen är snarlik definitionen av skenäktenskap i direktivet.⁶³

2.3.3 Svensk nationell rätt – lag och förarbeten

Den svenska utlänningsrätten gällande familjeåterförening bygger på familjeåterföreningsdirektivet.⁶⁴ Införlivandet av familjeåterföreningsdirektivet innebar att makar fick rätt till familjeåterförening i svensk rätt. Enligt 5 kap. 3 § 1 p. UtlL ska uppehållstillstånd ges till en utlänning som är make till någon som är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige. Upphållstillstånd som beviljats på grund av

⁵⁶ Handbok om europeisk rätt rörande asyl, gränser och invandring, s. 122.

⁵⁷ Se prop.1999/2000:43, prop.2005/06:72, SOU 2002:13.

⁵⁸ Familjeåterföreningsdirektivet, art. 1.

⁵⁹ Familjeåterföreningsdirektivet, art. 3.5.

⁶⁰ Prop. 2005/06:72 s. 27-28.

⁶¹ Familjeåterföreningsdirektivet, art. 16.2. b.

⁶² Familjeåterföreningsdirektivet, art. 16.2 b.

⁶³ Familjeåterföreningsdirektivet, art. 16.2 b och skenäktenskapsresolutionen, art. 1.

⁶⁴ Se avsnitt 1.1.

anknytning ska vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället om makarna inte stadigvarande bott tillsammans utomlands enligt 5 kap. 8 § UtIL.⁶⁵ Det finns en skillnad mellan direktivet och den svenska utlänningslagen gällande familjeåterförening, rätten till familjeåterförening gäller även sambor och samkönade par enligt utlänningslagen. Rätten till familjeåterförening finns även enligt bestämmelsen oavsett medborgarskap för anknytningsperson, make eller sambo enligt 5 kap. 3 § 1 p. UtIL.⁶⁶ Lagtexten, 5 kap. 17 a § 2 p. UtIL, är snarlik punkten som anger att uppehållstillstånd får vägras om äktenskapet är ett så kallat skenäktenskap, således är rätten till familjeåterförening inte är ovillkorlig.⁶⁷

Vid bedömningen av ett skenäktenskaps har det fastställts att utgångspunkten av vad som utgör ett skenäktenskap är att det föreligger ett civilrättsligt giltigt äktenskap, men att detta ingåtts i annat syfte än att makarna ska leva tillsammans.⁶⁸ Vid misstanke om skenäktenskap bör Migrationsverket göra en fördjupad utredning för att klarlägga huruvida parrelationen är ett skenäktenskap.⁶⁹

I en tidigare proposition har regeringen klarlagt att ett avslagsbeslut inte får grundas på subjektivt tyckande utan det ska finnas objektiva grunder som ska användas som stöd för bedömningen av ett seriöst förhållande. Dessa objektiva grunder ligger i linje med EU:s skenäktenskapsresolution.⁷⁰

2.4 Utredning vid misstanke om skenäktenskap

2.4.1 Grunder för uppehållstillstånd på grund av parrelationer

Att hålla samman familjen är en grundsats i svensk utlänningsrätt. Principen återfinns i bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning i 5 kap. 3 - 3 e UtIL. För make, sambo och registrerad partner finns det en rätt till familjeåterförening. Uppehållstillstånd *skall* ges om inte undantagen i 5 kap. 17-17b §§ föreligger. Om personen har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, *får* uppehållstillstånd dock ges om förhållandet framstår som seriöst och inga särskilda skäl talar emot förhållandets seriositet enligt 5 kap. 3 a § 1 p. UtIL.

2.4.2 Seriositetsprövning

Det främsta syftet med seriositetsprövning är att förhindra ett kringgående av invandringsbestämmelserna. Seriositetsprövningen har även till syfte, såsom namnet antyder, att pröva om ett förhållande mellan två parter är av seriös karaktär och om parterna tänkt leva tillsammans i Sverige.⁷¹

---

⁶⁵ Se avsnitt 2.2.4

⁶⁶ Prop. 2005/06:72 s. 32.

⁶⁷ Familjeåterföreningsdirektivet, art. 16.2 b.

⁶⁸ Prop. 2005/06:72.

⁶⁹ Ibid. s. 39-40.

⁷⁰ Prop. 1999/2000:43 s.38.

⁷¹ MIG 2007:45.

2.4.3 Historisk genomgång av seriositetsprövningen

Tidigare i svensk rätt omfattade kravet på seriositetsprövning enbart fall där de sökande redan hade ett etablerat äktenskap eller samboskap. 1989 års UtIL kom även att omfatta fall där personer avsåg att gifta sig eller inleda ett samboförhållande. Under mitten av 1970-talet skulle båda parter höras vid ett och samma tillfälle, var för sig. MV, dåvarande Statens invandrarverk, utfärdade anvisningar till polisen som utförde förhören.⁷² När Sverige införde familjeåterföreningsdirektivet i svensk rätt fick bestämmelserna om uppehållstillstånd som grundades på äktenskap och samboförhållande en särskild reglering i 5 kap. 3 § 1 p. UtIL, medförde detta till att seriositetsprövningen endast sker när sökanden och anknytningsperson avser att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande, vid nyetablerade anknytningar.⁷³

Under år 1997 infördes skriftliga utredningar som i största utsträckning gjordes på anknytningsärenden. Syftet med införandet var att varje enskilt ärende skulle utredas efter ärendets speciella beskaffenhet. Ärenden av okomplicerade art utreddes till stora delar endast genom skriftlig handläggning, även i dessa fall gjordes som tidigare en intervju med sökande vid svensk utlandsmyndighet och referenspersonen fick besvara frågor i Sverige, om sig själv och deras gemensamma förhållande. I de andra utredningarna som inte omfattades av den komplicerade kategorin gavs frågeformulär ut till både sökande och referensperson. I samband med detta krävde MV in handlingar som kunde visa sökandens och referenspersonens adress. Fanns det brister i utredningsmaterialet kompletterades ärendet per telefon om bristerna var av lättare art. Vid allvarigare art och när utvisningsfrågan blev aktuell genomfördes en muntlig utredning av MV. Till den muntliga utredningen som genomfördes med varje part för sig, fick sökande ta med sig två av följande dokument: kopia på lägenhetskонтраkt, kopia på förvaringsbevis som visar förmånstagare, kopia av arbetsgivarintyg, samt ett personbevis där adressen framgick. MV kontrollerade om de lämnat samma adress och resultatet stämde en handläggare av med sökanden och referenspersonen. Fanns det stora avvikelser mellan båda utredningarna fick en fördjupad muntlig utredning genomföras.⁷⁴

I lagstiftningsändringen som genomfördes år 2000 framgick det att objektiva bedömningsgrunder skulle iakttas vid seriositetsprövningen. De bedömningsgrunder som skulle beaktas vid en seriositetsprövning var att, förhållandet har varat en tid, att parterna träffats i viss utsträckning, att de har god kännedom om varandra och att parterna kan tala ett gemensamt språk. I de fall parterna hade eller väntade barn tillsammans skulle detta tas i beaktande under prövningen. Ett avslagsbeslut fick alltså inte grundas på subjektivt tyckande.⁷⁵

I ett betänkande av anknytningsutredning framhölls att det bör ställas högre krav än de som redan för närvarande finns, gällande bedömandet av ett förhållandes seriositet. I samma utredning föreslogs det även att positiva indikationer skulle krävas för bedömningen av förhållandes seriositet vid nyetablerad anknytning.⁷⁶ Det senare förslaget kom dock inte att

---

⁷² Prop. 1999/2000:43 s. 23.

⁷³ SOU 1983:29 s. 141 och MIG:2007:45.

⁷⁴ SOU 2002:13 s. 75.

⁷⁵ Ibid. s. 38.

⁷⁶ Ibid. s. 179.

genomföras på grund av att regeringen ansåg att det inte var möjligt att ställa upp sådana krav.⁷⁷

Regeringen framhöll i lagrådsremissen gällande seriositetsprövning vid nyetablerad anknytning att det i regel fick bedömas som sannolikt att ett förhållande är seriöst om inget talar för motsatsen. För att få ett bättre uttryck av detta i lagtext föreslog Lagrådet i sitt yttrande en omformulering av bestämmelsen som löd ”*om det inte bedöms som sannolikt att förhållandet inte är seriöst och om inte heller särskilda skäl talar emot att tillstånd ges*”. Regeringen menade att ordet ”*sannolikt*” skulle i detta sammanhang kunna tolkas som en presumtion för förhållandets seriositet så länge myndigheten inte kan bevisa motsatsen. Därmed skulle formuleringen också kunna tolkas till att myndigheten innehar någon form av ”bevisbörda”. Regeringen ansåg därför att avsikten med förslaget kommer till bättre uttryck om sista satsen i 5 kap. 3 a § 1 p. UtlL omformuleras till ”*om förhållandet framstår som seriöst och särskilda skäl inte talar emot att tillstånd ges*”.⁷⁸

2.4.3 Nuvarande bestämmelser för seriositetsprövning

När misstanke om skenäktenskap uppkommer ska en fördjupad utredning göras för att klargöra huruvida förhållandet ska anses vara seriöst. Bevisbördan ligger på staten i dessa fall. Vid en prövning ska hänsyn tas till sedvänjor inom andra kulturer. Regeringen har därför bedömt att god kännedom hos beslutfattare om andra kulturer är av värde när det gäller att klargöra huruvida förhållandet är seriöst. Regeringen har ansett att prövningen inte leder till att sökande i ett seriöst förhållande får svårigheter att få uppehållstillstånd. I regel ska bedömningen vara att förhållandet sannolikt är seriöst.⁷⁹

En presumtion som råder för att sökande ska få uppehållstillstånd är att ett civilrättsligt äktenskap föreligger. Det åligger följaktligen MV att göra detta sannolikt, att ett förhållande uteslutande konstruerats för att sökande ska få uppehållstillstånd i landet. Samtidigt som lagstiftaren bedömer att det är betydelsefullt att så långt som möjligt försöka omöjliggöra att uppehållstillstånd beviljas de personer som försöker att kringgå svensk lagstiftning, genom att ingå ett skenäktenskap.⁸⁰

Seriositetsprövningen medför ingen kontroll av förhållandets allmänna lämplighet, parets moraliska eller andra kvalitéer, utan syftet är främst förhindra att invandringsbestämmelserna kringgås. Kravet är formulerat på ett sätt där förhållandet ska vara seriöst från båda parter sida.

Personer som avser att ingå eller inleda ett äktenskap/samboförhållande omfattas inte av familjeåterföreningsdirektivet utan utgör nyetablerade anknytningar. Dessa personer omfattas av bestämmelser om seriositetsprövning och särskilt beviljande av uppehållstillstånd.⁸¹ En utredning gällande seriositeten av redan etablerade äktenskap kan göras om MV har misstanke om skenäktenskap. I detta fall ligger bevisbördan på staten.⁸²

---

⁷⁷ Prop. 1999/2000:43 s. 39.

⁷⁸ Ibid. s. 63.

⁷⁹ Prop. 2005/06:72 s. 39-40.

⁸⁰ Ibid. s. 32.

⁸¹ Wikrén, Sandesjö, *Utlänningslagen med kommentarer*, s. 183.

⁸² MIG 2007:60.

Det är därför viktigt att kunna skilja mellan seriositetsprövning och utredning av en relation. Såsom ovan nämnts, förekommer obligatorisk seriositetsprövning enbart vid nyetablerade förhållanden. Vid redan etablerade förhållanden och stadigvarande relationer som redan ingåtts och löpt minst två år tillbaka, görs endast en utredning om äktenskapet eller samboskapet är giltiga till sin form, enligt 5 kap. 3 § 1 p. UtL.

Kraven som ställs upp för att bedöma ett förhållandes seriositet har utvecklats i praxis och ligger i linje med skenäktenskapsresolutionen från EU, som innebär att paret ska ha träffat varandra någon gång, en kontinuerlig kontakt ska ha funnits mellan paret genom brev, telefonsamtal eller internet. Beträffande parets kunskap om varandra ska hänsyn tas till olika kulturer. Inom olika kulturer kan olika kunskaper vara relevanta, därför kräver bedömningen en god kulturell kompetens. I MV:s interna utlänningshandbok anges ingen exakt tidsgräns för hur länge förhållandet ska ha varat. I de fall förhållandet varat en kortare tid ställs högre krav på hur mycket paret träffats under förhållandets längd. Att paret kan kommunicera med varandra genom ett gemensamt språk är ett ytterligare krav som ställs, i de fall paret inte har ett gemensamt språk, men ändå lyckats hålla förhållandet vid liv, ska enligt handboken uppehållstillstånd beviljas.⁸³

I praxis från MIÖD har det konstaterats, att det är en allmän förvaltningsrättslig princip att den som ansöker om en förmån, har att visa att han eller hon uppfyller förutsättningarna för att beviljas förmånen. Den som ansöker om uppehållstillstånd ska göra sannolikt för att förutsättningarna för uppehållstillstånd är uppfyllda.⁸⁴ Det har i praxis också konstaterats att ett par som endast hade träffats i fem dagar inte ansågs utgöra ett seriöst förhållande i utlänningslagens mening.⁸⁵ I ett senare avgörande ansåg MD att sökanden inte gjort sannolikt att förhållandet var seriöst när paret inte hade träffats på tre år.⁸⁶ I ett annat avgörande från MIÖD kunde en sökande inte heller göra sannolikt för att förhållandet var seriöst när paret endast hade träffats vid några tillfällen under några enstaka dagar. MIÖD hänvisade i domen tillbaka till sitt tidigare avgörande.⁸⁷ MD konstaterade att omständigheter som kan ifrågasätta ett förhållandes seriositet är om paret träffats under en mycket begränsad tidsperiod.⁸⁸

5 kap. 3 a UtL ger ingen ovillkorlig rätt till uppehållstillstånd om förutsättningarna för tillståndet är uppfyllda. Bevisbördan för att förutsättningarna för ett förhållandets seriositet ska vara uppfyllda, ligger på sökanden. Bestämmelsen innehåller inget undantag från principen om att den som ansöker om uppehållstillstånd har bevisbördan för att förutsättningarna för beviljning är uppfyllda. Det är snarare tvärtom, att rekvisitet uppställs såsom ”*förhållandet framstår som seriöst*” som ger indikation på att sökanden har att göra detta sannolikt. Det framgår heller inte av lagtexten att något lägre beviskrav ska gälla i denna typ av ärenden jämfört med andra uppehållstillståndsärenden i UtL. Enligt MIÖD har seriositetsprövningen i fråga gällande utredning av ett förhållandets seriositet vid nyetablerad anknytning, formats av tolkningar från förarbetsuttalanden. Tolkningarna som nämns är att lagstiftaren haft som utgångspunkt att ett förhållande får bedömas som seriöst om det inte

---

⁸³ Migrationsverket, *Migrationsverkets handbok för migrationsärenden*, s. 222.

⁸⁴ *Ibid.* s. 185.

⁸⁵ MIG 2007:45 II.

⁸⁶ UM 6133-07.

⁸⁷ MIG 2007:45 II.

⁸⁸ UM 1186-08.

finns indikationer som visar på motsatsen. MIÖD finner i likhet med Lagrådet⁸⁹ att ändamålet med bestämmelsen inte kommer till uttryck i lagtexten, samt att ordalydelsen i lagtexten inte medger hur tillämpningen av den nuvarande bestämmelsen ska ske utifrån den tolkning som görs i förarbetsuttalandena enligt MIÖD.⁹⁰

2.4.4 Handläggning av seriositetsprövning

Ärendenas handläggningsprocess före 1 juli 2000 utgick från den svenska utlandsmyndigheten i utlänningens hemland. Normalt hölls en intervju med utlänningen i syfte att fastställa dennes relation till referenspersonen i Sverige. Frågor som ställdes var bland annat om utlänningens familjeförhållanden, utbildning, arbete och intressen. Utlandsmyndigheten ställde även frågor om kontakten mellan parterna, hur den hade inletts, hur mycket de hade träffats, relationens karaktär, vilket språk som användes parterna i mellan, gemensamma framtidsplaner och vad utlänningen hade för kunskap om referenspersonens familjeförhållanden, utbildning, arbete, ekonomiska förhållanden m.m. Under tiden myndigheten intervjuade den sökande genomförde ambassaden även en intervju med referenspersonen om denne befann sig i samma land. Annars genomförde MV i vissa fall en intervju med referenspersonen. Intervjufrågorna med referenspersonen motsvarade frågorna som ställdes till den sökande, dock var referenspersonen inte skyldig att besvara frågorna. I de fall referenspersonen avböjde att svara på frågorna påverkades prövningen av ärendet. MV prövade ärendet om uppehållstillstånd och intervjuresultaten jämfördes, efter en samlad bedömning fick de sökande uppehållstillstånden beviljade eller nekade.⁹¹

I propositionen bakom ändringarna till den 1 juli 2000 framhölls att seriositetsprövningen kräver en utförlig utredning i form av bland annat en muntlig utredning. En förhoppning som regeringen hade med den muntliga utredningen var att, komma fram till ett bättre beslutsunderlag vid första prövningen som i sin tur skulle leda till att omständigheter dyker upp som talar emot ett beviljande av uppehållstillstånd. Anknytningsutredningen framförde i lagförslaget att den muntliga utredningen innebär att, sökanden och referensperson måste höras muntligt eftersom det är betydligt svårare att lämna oriktiga uppgifter vid en muntlig utredning än vid en skriftlig utredning.⁹²

Regeringen har uttalat sig om att handläggningen av ärenden om uppehållstillstånd ska följa de allmänna kraven på handläggning av ärenden, som framgår av 7 § FL och frågor om muntlig handläggning regleras i 14 § samma lag, eftersom det inte finns reglerat i särskild lag hur kraven på handläggningen ska genomföras.⁹³

---

⁸⁹ Prop. 1999/2000:43 s. 84.

⁹⁰ MIG 2007:45.

⁹¹ SOU 2002:13 s. 74-75.

⁹² Prop. 1999/2000:43 s. 38.

⁹³ Prop. 2006/06:72 s. 21.

2.5 Uppehållstillstånd vid nyetablerad anknytning

2.5.1 Uppskjuten invandringssprövning (tvåårsregeln)

En utlänning som stadigvarande sammanbott utomlands med anknytningspersonen får omgående permanent uppehållstillstånd. Vid beviljande av uppehållstillstånd där relationen som ligger till grund för tillståndet är nyetablerat, följer principen om uppskjuten invandringssprövning. Uppskjuten invandringssprövning innebär att det första uppehållstillstånd som ges vid nyetablerade anknytningar kommer att tidsbegränsas enligt 5 kap. 8 § UtIL.

Bestämmelsen om uppskjuten invandringssprövning enligt 5 kap. 8 § UtIL ändrades genom en omstrukturering av paragrafen. Regeringens förslag:

*”I bestämmelsen om uppskjuten invandringssprövning ska make ersättas med utlänning. Uttrycket stadigvarande sammanbott utomlands ska ersättas av uttrycket under en längre tid sammanbott utomlands. Det ska tydliggöras att längden på sammanboendet endast är en av de omständigheter som ska beaktas. Bestämmelsen om längden på uppehållstillståndet för utlänningens medföljande barn utgör en dubbelreglering och ska därför tas bort”.*⁹⁴

Regeringen ansåg att det bör framgå av lagtexten vad som avses med sammanboende under en tid som motsvarar den tvååriga prövotid som anges i bestämmelsen om fortsatt uppehållstillstånd. Lösningen vore att i lagtexten ange en tidsfrist om två år, så som nuvarande bestämmelse ska den ge utrymme för en bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet.⁹⁵ KamR menade att uttrycket ”en längre tid” är alltför diffust och kan leda till tillämpningsproblem i fortsättningen och ansåg att en tänkbar lösning vore att, tvåårs fristen bör anges direkt i lagtexten.⁹⁶

Den nya paragrafen efter 15 april 2015 kommer att lyda:

Ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning enligt 3 § 1 stycket 1 eller 3 a § 1 stycket 1 ska vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället, såvida inte

- 1. utlänningen sammanbott utomlands med sin make eller sambo under en längre tid, eller*
- 2. Det på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.*

Principen om uppskjuten invandringssprövning är ett undantag från huvudregeln, som stadgar att permanent uppehållstillstånd beviljas från när en utlänning accepteras för bosättning i landet.⁹⁷ Sedan 1970-talet har principen om uppskjuten invandringssprövning tillämpats och utvecklats genom motivuttalanden i propositioner och utskottsbetänkanden som godkänts av riksdagen. Trots att riksdagen antagit riktlinjer om tillämpningen av principen menar regeringen att detta inte framgår av varken utlänningslagen eller utlänningsförordningen. Regeringen framhåller att av rättssäkerhetsskäl och praktiska skäl bör denna princip framgå direkt av lagen. I ett uttalande om uppskjuten invandringssprövning

⁹⁴ Prop. 2014/15:32 s. 30.

⁹⁵ Ibid. s. 33.

⁹⁶ Ibid. s. 34.

⁹⁷ Wikrén, Sandesjö, *Utlänningslagen med kommentarer*, s. 209.

framhåller regeringen att principen är en väsentlig del av regelsystemet gällande personer som ansöker om uppehållstillstånd vid icke etablerade anknytning till en bosatt make, maka eller sambo. Nödvändigheten med principen ligger i att slippa inta en alltför restriktiv hållning till utlänningsansökare som ansöker om uppehållstillstånd för nyetablerad anknytning, på grund av den anledningen att det är svårt att göra en tillfredställande utredning om seriositeten i förhållandet före inresan. Med hjälp av principen prövas anknytningsansökarens seriositet och hållbarhet flera gånger innan ett permanent tillstånd kan beviljas.⁹⁸

Anknytningsutredningen framhåller i sitt betänkande att den uppskjutna invandringsprövningen fyller dubbla syften. Då invandringstrycket ökat har det blivit allt svårare att få komma till Västeuropa. Den enda möjligheten som finns kvar för den som önskar att få uppehållstillstånd är att, ansöka om uppehållstillstånd som anhörig. Detta medför stora risker för kringgående av lagen, i form av skenäktenskap i syfte att få uppehållstillstånd i Sverige. Detta är det ena syftet med den uppskjutna invandringsprövningen, att förhindra sådant kringgående av lagen. Ett annat skäl för den uppskjutna invandringsprövningen är att, den innehar en delvis generös prövning vid beviljande av uppehållstillstånd. Generositeten ligger i att myndighetens utredning beträffande seriositeten i förhållandet inte kräver en djupgående utredning om tillståndet är tidsbegränsad, då prövningen görs om efter en tid. Skulle förhållandet inte bestå förväntas den sökande att lämna Sverige.⁹⁹

Uppskjuten invandringsprövning tillämpas i normalfallet under två år. Tidigare gavs två tillstånd om vardera ett år innan permanent tillstånd beviljades. Idag beviljas vanligtvis tidsbegränsat uppehållstillstånd på två år. Myndigheterna har i regel frihet att välja tidsperioden för uppehållstillståndet, ett år eller sex månader om omständigheterna i det enskilda fallet föranleder det. Framkommer det oklarheter i utredningen och förhållandet bedöms vara seriöst kan ett kortare tillstånd ges vid det första beslutstillfället. Om det föreligger särskilda skäl, till exempel om parterna har gemensamma barn får permanent uppehållstillstånd ges före tvåårsfristens utgång.¹⁰⁰ Prövning av förhållandets seriositet görs alltså vid två tillfällen, när tidsbegränsat tillstånd ges första gången och när permanent tillstånd beviljas.

Kravet för att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ska kunna beviljas har utvecklats i praxis. Sökande måste uppvisa sitt pass i original, för berörd svensk myndighet. Det innebär att MV och MD alltid har en möjlighet att med anledning, kräva att utlänningsansökaren uppvisar ett giltigt pass. Det har däremot inte utvecklats i praxis att detta måste ske i varje enskilt fall. Finns det ingen anledning att ifrågasätta utlänningsansökarens uppgift om innehav av giltigt pass behöver MV inte heller kräva att handlingen visas upp i sitt original.¹⁰¹

Efter utredning har tvåårsregeln ansetts utgöra en treårsregel. Möjligheten om permanent uppehållstillstånd beviljas efter två år i Sverige med tillfälligt uppehållstillstånd. På grund av väntetider så är sannolikheten stor att prövningen kan ta upp till ett år. Förhållandet måste bestå under MVs prövning av ärendet. Detta medför en stor begreppsförvirring kring tvåårsregeln. Det är okänt för många att den avgörande tidpunkten för förhållandet är myndighetens prövning eftersom många utländska kvinnor idag försöker stanna i förhållandet

⁹⁸ Prop. 1999/2000:43 s. 51.

⁹⁹ SOU 1997:152 s. 173.

¹⁰⁰ Wikrén, Sandesjö, *Utlänningslagen med kommentarer*, s. 210.

¹⁰¹ MIG 2009:7.

i två år för att få permanent uppehållstillstånd. Samtidigt är tidpunkten för myndighetens prövning omöjlig att förutse.¹⁰²

Den så kallade tvåårsregeln har varit kritiserad och omdiskuterad under en längre period, av både media och av politiker. Problematiken som kan uppstå är att kvinnor hamnar i en dålig situation på grund av tvåårsregeln. Lagen anses förlegad och ojämförbar samt att tvåårsregeln ger män maktövertag. Eftersom kvinnor stannar kvar i destruktiva relationer på grund av den osäkerhet som finns om utvisning från landet, vid en eventuell separation.¹⁰³ Utredningen lade fram flera föreslagna förändringar och en av dessa förändringar var att, männen ska granskas bättre för förhindrande av brott. Referenspersoner ska granskas med hjälp av kriminalregistret och folkbokföringen. Idag tas endast utdrag ur kriminalregistret, polisregister och folkbokföringen, i de fall det finns anledning eller särskilda skäl till det.¹⁰⁴ Utförlig information ska ges till sökanden av svenska ambassader och konsulat om tvåårsregeln, samt kommunen ska ge samhällsinformation även till anhöriga med tillfälliga uppehållstillstånd. För mer än tio år sen tog MV fram en folder med samhällsinformation som spreds till utlandsmyndigheter och till de sökande. Denna folder togs fram efter att regeringen föreslog att alla sökanden ska få skriftligt informationsmaterial där ordningen med uppskjuten invandring och dess konsekvenser ska beskrivas på ett utförligt sätt. Någon skriftlig information på utlandsmyndigheterna i anknytningsärenden delas inte ut idag. Den information som finns är den information som MV lämnar på hemsidan.¹⁰⁵

2.5.2 Krav för fortsatt uppehållstillstånd vid bruten anknytning

Huvudregeln för att få fortsatt uppehållstillstånd är att förhållandet består enligt 5 kap. 16 § UtL. Om förhållandet har upphört får utlänningen ändå uppehållstillstånd om:

1. utlänningen har särskild anknytning till Sverige
2. förhållandet har upphört främst på grund av att i förhållandet utlänningen, eller utlänningens barn, utsatts för våld eller annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, eller
3. andra starka skäl som talar för att utlänningen ges fortsatt uppehållstillstånd.

Enligt första punkten får uppehållstillstånd ges trots att förhållandet har upphört om utlänningen har särskild anknytning till Sverige. Om sökanden har kommit in på den svenska arbetsmarknaden utgör detta en särskild anknytning till Sverige. En samlad bedömning av samtliga omständigheter i ärendet ska göras, för att bedöma huruvida det föreligger särskild anknytning till Sverige genom etablering på den svenska arbetsmarknaden.¹⁰⁶ I praxis har det framförts att heltidsarbete under två år eller mer och halvtidsarbete under fem års tid godtagits som etablering på den svenska marknaden.¹⁰⁷

Den andra punkten anger att, uppehållstillstånd får ges om förhållandet har upphört främst på grund av att utlänningen eller utlänningens barn utsatts för våld eller annan kränkning av sin frihet eller frid. Övergrepp som inte är av allvarlig art ska inte utgöra skäl för fortsatt

---

¹⁰² SOU 2012:45 s. 172.

¹⁰³ Ibid. s. 184.

¹⁰⁴ Ibid. s. 16.

¹⁰⁵ Ibid. s. 120 samt Prop. 1999/2000:43 s. 48.

¹⁰⁶ Wikrén, Sandesjö, *Utlänningslagen med kommentarer*, s. 216.

¹⁰⁷ UM 1116-07 och UM 515-07.

uppehållstillstånd. En samlad bedömning av omständigheterna ska göras gällande övergreppets tidpunkt, allvarligheten i övergreppen och om övergreppen varit av upprepande karaktär samt förhållandets längd. Regeringen anser att undantag från huvudprincipen inte bör kunna göras om den utsatta parten provocerat fram våldsbeteendet, eller om den utsatta parten varit medveten redan innan sammanboendet att den andra parten varit våldsbenägen. Den utsatta parten måste ha bevis på att våld eller allvarliga kränkningar förekommit i form av polisanmälningar, läkarintyg eller intyg från sociala myndigheter och kvinnojourer. Det bör enligt regeringen inte ställas upp formella krav på vilken dokumentation som ska föreligga, eftersom allt för höga krav ställs på den utsatta parten om det inte anses vara tillräckligt att personen ifråga uppger att den blivit utsatt för våld eller kränkningar. Myndigheten måste i varje enskilt fall bedöma huruvida dokumentationen ger tillräcklig styrka som talar för att våld eller kränkningar förekommit i förhållandet.¹⁰⁸

I de fallen alltför lång tid förflutit mellan händelsen och förhållandets upphörande, kan det tala för att förhållandet upphört av annan orsak än våld eller kränkningar.¹⁰⁹

I ett vägledande beslut från utlänningsnämnden, avgjordes att ett förhållande där en kvinna sammanlevt med sin i Sverige bosatta make i ca fyra månader, ansågs vara kortvarigt och uppehållstillstånd kunde inte beviljas endast med stöd av 5 kap. 16 § tredje stycket 2 p. UtIL.¹¹⁰

Gällande tredje punkten, får uppehållstillstånd också ges om också förhållandet upphört, i de fall andra starka skäl talar för att utlänningsnämnden ska ges fortsatt tillstånd. Denna punkt siktar in sig på olika former av humanitära skäl, till exempel, att sökanden riskerar social utstötning vid återvändande till hemlandet, eller att sökanden är allvarligt sjuk eller svårt handikappad. Hänsyn bör även tas till om referenspersonen avlidit. En samlad bedömning av det enskilda fallet ska göras, det bör även vägas in sökandens anknytning till hemlandet och vilka förutsättningar det finns för återvändning.¹¹¹ I Utlänningsnämndens praxis har det framförts att vid risk av en mycket långtgående social utstötning, får uppehållstillstånd beviljas om fallet varit att sökanden riskerat en mer eller mindre omfattande social utstötning vid återvändande till hemlandet.¹¹²

Tidsperioden för den uppskjutna invandringsprövningen kan sättas till längre än två år om det framgår att förhållandet är instabilt, eller att förhållandet upphört. Har det första förhållandet upphört och sökanden har inlett nytt förhållande, finns det även då anledning till att sätta den sammanlagda tiden för uppskjuten invandring till längre än två år.¹¹³

2.6 Skenäktenskap och EU

Rätten till familjeliv och familjeåterförening återfinns i EU-lagstiftningen. Medborgare eller fastboende i en medlemsstat ska kunna nyttja rätten att utöva sina rättigheter enligt EU-lagstiftning. Betydelsen av att *säkerställa* skydd och *likvidera hinder* för att utöva de

---

¹⁰⁸ Prop. 1999/2000:43 s. 54.

¹⁰⁹ Ibid. s. 55.

¹¹⁰ Utlänningslagen – vägledande beslut, UN 390-00.

¹¹¹ Prop. 1999/2000:43 s. 55.

¹¹² Utlänningslagen – vägledande beslut, UN 391-00 och UN 418-00.

¹¹³ Wikrén, Sandesjö, *Utlänningslagen med kommentarer*, s. 216.

ovannämnda friheterna erkänns av EU och medlemsstaterna. Om medborgarna i en medlemsstat inte skulle ha rätten att leva ett normalt familjeliv på grund av invecklade eller ej befintlig lagstiftning skulle deras grundläggande friheter undergrävas. Problematiken, som med all annan lagstiftning, är att det finns fall där individer försöker missbruka lagstiftningen för att kringgå nationella invandringsbestämmelser. EU anser att missbruket effektivt ska bekämpas. Ett sätt att kringgå dessa bestämmelser är att ingå ett skenäktenskap. Detta är EU väl medvetna om, vilket också har lett till att flertalet försök att förhindra missbruk har gjorts.¹¹⁴

För att säkerställa normharmoniseringen inom EU, publicerades en handbok år 2014. Syftet med handboken var att ge en översikt över de europeiska normerna beträffande invandring, asyl och gränser.¹¹⁵

2.6.1 EU-praxis beträffande skenäktenskap

Enligt EUD:s rättspraxis får en medlemsstat införa rimliga villkor för en tredjelandsmedborgares rätt att ingå äktenskap, för att säkerställa om det tilltänka äktenskapet är seriöst, i de fallen det ansetts vara oseriöst, förhindra det. Därav bryter inte en medlemsstat mot artikel 12 EKMR om staten väljer att verkställa särskilda kontroller för att fastställa seriositeten.¹¹⁶

I Storbritannien infördes ett villkor som senare kom att ogiltigförklaras av EUD. Avsikten med villkoret var att förhindra skenäktenskap. Villkoret innebar att personer som var föremål för invandringskontroll var skyldiga att erhålla ett tillstånd från invandringsmyndigheten innan de fick ingå ett äktenskap, genom borglig vigsel. Tillståndet kostade en summa pengar som skulle betalas innan tillståndet erhöles. En annan besvärande faktor i detta var att de sökande kunde undgå tillståndet om de valde en kyrklig vigsel. EUD ansåg att det angivna syftet med villkoret och den verkliga effekten, inte hade någon logisk anknytning till varandra. EUD ansåg vidare att villkoret stred mot artikel 12 EKMR och att villkoret var diskriminerade mot de par som inte ville viga sig i kyrkan, samt de par som inte hade råd att bekosta tillståndavgiften.¹¹⁷

2.6.2 Hur påverkas svensk lagstiftning av EU

Sverige deltog tillsammans med ytterligare tio medlemsstater i ett EU-projekt år 2006 för att skildra problemet med skenäktenskap mellan EU-medborgare och medborgare från tredje land. Syftet med projektet var att utreda huruvida det förekom skenäktenskap, i syfte att kringgå lagstiftning för att få en fast anknytning i EU. Projektet skulle lämna förslag, till hur medlemsstaterna tillsammans skulle kunna förbättra lagstiftningen, för att stoppa och förhindra skenäktenskapen. Detta avsnitt i uppsatsen kommer redovisa det svenska bidraget till projektet, utifrån rapporten från rikskriminalpolisen.¹¹⁸

---

¹¹⁴ Förslag från EU 2014:604.

¹¹⁵ Handbok om europeisk rätt rörande asyl, gränser och invandring.

¹¹⁶ Ibid. s. 122.

¹¹⁷ Mål nr 34848/07, O'Donoghue m.fl. mot Förenade kungariket.

¹¹⁸ RKP Rapport 2008:5.

Skenäktenskap är som det tidigare nämnts, inte ett nytt fenomen i Sverige. Det som konstaterades under EU-projektets gång var att äktenskapen mellan EU-medborgare och en medborgare från tredjeland ökat radikalt i Sverige mellan år 2001-2004, så mycket som 400 %. Från cirka 200 äktenskap per år till en ökning av 800 äktenskap per år. Den svenska problematiken var att ingen av dessa personer var folkbokförda i Sverige. Sannolikt har Sverige fungerat som vigselland, då vigsselförfarandet går snabbt och enkelt att genomföra. Med ett svensk äktenskapsintyg är det fullt möjligt att få uppehållstillstånd i ett annat EU-land. Detta innebar att svensklagstiftning gjorde det möjligt att utnyttja den fria rörligheten inom EU. De par som vigde sig i Sverige var till stor del män från Pakistan och Indien, dessa män vigde sig med kvinnor från Tyskland och Portugal, kvinnor som aldrig var eller övergick till att vara folkbokförda i Sverige. Några uppgifter om vart de senare flyttar finns ej, vad som kunnat fastställas var att dessa personer endast kom till Sverige för att ansöka om hindersprövning och därefter vigas. Efter vigseln ansöker de om uppehållstillstånd i ett annat EU-land.

Vid kontroller har det visat sig att de officiella uppgifterna om att paren skulle bo på samma adress inte stämde, vilket också talade för att äktenskapet konstruerats för att ge den ena parten uppehållstillstånd. Underrättelse från utländska polismyndigheter visade också att personer som har gift sig med medborgare från tredje land erhållit en summa pengar, som också är en indikation på skenäktenskap.

Sverige har enligt EU-projekten använts som transitland. Därför föreslogs ett antal rekommendationer för att motverka detta¹¹⁹:

- Polisen utvecklar samverkan med Skatteverket och vigsselförrättare i sin region vad gäller inre utlänningskontroll.
- Polisen vid upptäckt av skenäktenskap inte enbart se det som en enstaka företeelse utan undersöker om det är organiserat.
- Handläggning för hindersprövningar av två i Sverige icke folkbokförda personer centraliseras till ett Skattekontor där personal med specialkompetens handlägger inkommande ärenden, bland annat för att kontrollera resedokument och tillstånd.
- Polisen bidrar med information om dokument och viseringsregler till personal på skatteverket som handhar hindersprövningsärenden.
- Kontroll görs vid hindersprövningar avseende samtliga uppgivna adresser, och av att inte någon av parterna har en tidigare registrerad ansökan i någon region hos Skatteverket.
- Skatteverket säkerställer att en viss tid ska löpa mellan ansökan och hindersprövning.
- Skatteverket ser över möjligheten att förändra kodningar vid registrering, så att det lättare går att statistiskt följa utvecklingen av hindersprövningar mellan EU medborgare och tredjelandsmedborgare där ingen är folkbokförd i Sverige.
- Skatteverket skickar information till EU-medborgarens hemland om ingånget äktenskap.
- För att värna om barns säkerhet och säkerställa släktskapet bör DNA-test införas vid anhöringvandring av tredjelandsmedborgare.

---

¹¹⁹ Förslag från EU 2014:604.

- Fingeravtryck tas på de som ansöker om uppehållstillstånd som anhörig i syfte att säkerställa identitet.
- Utlänningslagstiftningen ses över.

Huruvida samtliga rekommendationer används i praktiken är svårt att utreda, dock finner vi att rekommendationen om DNA-test är utredd i proposition¹²⁰ och finns med i lag 13 kap. 15 § UtIL. Vid en granskning av MV:s egen handledning¹²¹ hittar vi inget som tyder på att de utreder anknytningsärenden enligt dessa rekommendationer. Den största effekten av rapporten hittas i en motion för att kriminalisera skenäktenskap.¹²² Någon närmare utredning av detta återfinns inte.

---

¹²⁰ Prop. 2005/06:72 s. 62 ff.

¹²¹ Migrationsverket, *Migrationsverkets handbok för migrationsärenden*.

¹²² Motion 2009/10:sf334.

3. Analys

3.1 Inledning

Kapitlet syftar till att analysera huruvida skenäktenskapskriterierna i gällande svensk rätt, i form av lagtext och skenäktenskapskriterier från EU:s skenäktenskapsresolution och svenska förarbeten, är objektiva eller subjektiva vid sin tillämpning. Redogörelsen för kriterierna i detta kapitel utgår från de kriterier som är skrivna, det vill säga skenäktenskapskriterierna som återfinns i EU:s skenäktenskapsresolution och kriterierna som vid tillämpningen kan ta hänsyn till.¹²³ För att stärka analysen om kriterierna är objektiva, eller subjektiva vid sin tillämpning har vi presenterat två vägledande rättsfall från MIÖD. Analysen utgår från vad som redogjorts för i uppsatsens teoridel, avsnitt 2.3.1 och 2.3.3.

3.1.1 Objektiv eller subjektiv tolkning av lagtexten i förhållande till skenäktenskapskriterierna

Det som kan sägas rörande lagtextens tolkning är att, utlänningslagen är en ramlag som använder relativa begrepp och ett vagt språkbruk.¹²⁴ Utlänningslagens bestämmelser är generellt utformade och får sin specifika innebörd genom bland annat tolkning. Detta tolkningsutrymme medför svårigheter gällande huruvida lagens intentioner uppfylls. Syftet med ramlagen innebär att, större utrymme för mer anpassade åtgärder ska uppfyllas efter den sökandes behov och förutsättningar. Lagen har lämnat stort handlingsutrymme åt beslutsfattaren som ska tolka och förstå lagen utifrån föreskrifter och interna riktlinjer, handlingsutrymmet minskas dock för den enskilde beslutsfattaren då styrning och regler i form av utlänningshandböcker påverkar det dagliga arbetet.¹²⁵

Kraven som ställs på att förhållandet ska ha varat en viss tid, att parterna har träffats i viss utsträckning, att de har god kännedom om varandra och att de har ett gemensamt språk att kommunicera på har gett utrymme för olika tolkningar, då det inte är preciserat vad som är viss tid, viss utsträckning, god kännedom och gemensamt språk.¹²⁶ I samband med detta har det konstaterats av MIÖD att seriositetsprövningen har utformats utifrån olika tolkningar av förarbeten, vilka är att lagstiftaren tänkt sig att ett förhållande får bedömas som seriöst om inga indikationer på motsatsen finns. Domstolen anser att avsikten med bestämmelsen inte går att läsa utifrån lagen, eftersom ordalydelsen i lagen inte medger en tillämpning av bestämmelsen i fråga utifrån den tolkning som görs i uttalanden från förarbeten.¹²⁷ Med detta utrymme för tolkning har vi nedan redogjort för två typer av tolkningar.

I enlighet med 5 kap. 17 a § 2 p. Util bedöms ett äktenskap vara ett skenäktenskap om äktenskapet ingåtts uteslutande för att ena parten ska få rätt till uppehållstillstånd. Vad gäller den objektiva tolkningen av ”uteslutande” är detta synonymt med endast, enbart, blott, ingen

---

¹²³ Skenäktenskapsresolutionen, art. 2, Prop. 2002/06:72 s. 39 och Prop. 1999/2000:43 s. 38.

¹²⁴ Hydén och Hydén, *Rättsregler. En introduktion till juridiken*, s. 27.

¹²⁵ Rosén, *Är detta seriöst? En studie av anhöriginvandring till Sverige*, s. 41.

¹²⁶ Prop. 1999/2000:43 s. 38.

¹²⁷ MIG 2007:45.

annan än, ensamt. Vid en objektiv tolkning tar den som tolkar lagtexten endast hänsyn till själva lagtexten, och försöker utläsa huruvida den kan tillämpas på en aktuell fråga.¹²⁸

När en objektiv tolkning av 5 kap. 17 a § 2 p. UtIL görs innebär detta att, ett äktenskap som ingåtts med fler syften än att ena parten ska få rätt till uppehållstillstånd, inte är skenäktenskap. Enligt den objektiva tolkningen är ett äktenskap endast ett skenäktenskap när det enda syftet med äktenskapet är att, det ingåtts för att den ena parten ska få rätt till uppehållstillstånd.

Vid en subjektiv tolkning av lagtexten ska hänsyn tas till lagstiftarens avsikt med lagen och lagstiftarens vilja, samt att denna vilja kan stödja sig på lagens förarbeten.¹²⁹ Med benämningen subjektiv menas det alltså inte lagtolkarens subjektiva åsikt, utan vad lagstiftaren faktiskt hade för avsikt med lagen. Förarbeten tillmäts en stor betydelse vid tolkning av lagtexten.¹³⁰ Samtidigt är förarbeten inte bindande till sin karaktär utan endast vägledande och vid motstridiga uppgifter mellan lagtext och förarbeten, ska lagtexten gälla.¹³¹ Med hjälp av en subjektiv tolkning av lagtexten medför detta större utrymme för att avslå en ansökan om uppehållstillstånd, än att avslå en ansökan med hjälp av en objektiv tolkad lagtext. Eftersom den objektivt tolkade lagtexten inte anger mer än, hur lagens ordalydelse och uppbyggnad ligger till grund för en hur en lagbestämmelse ska tolkas. Den subjektiva tolkningen ger mer utrymme för hur lagstiftaren verkligen vill att lagen ska tolkas, och hur den ska tillämpas.

Enligt Lindblom förekommer det oftast att argument och stöd av olika metoder, används av domare.¹³² Den subjektiva lagtolkningen har visat på större dominans vid rättens tillämpning av skenäktenskapskriterierna. MV och MD tolkar lagen i enlighet med syftet, och med hjälp av skenäktenskapskriterierna. Såsom ovan nämnts och som utretts med hjälp av praxis, tillämpas uttalanden i förarbeten och andra icke-bindande rättskällor i större grad än lagtextens ordalydelse i rättstillämpningen. Även i praxis från MIÖD framhålls det att, inget visar att domstolen använder sig av en objektiv tolkning av lagtexten, alltså att äktenskap som endast har ett syfte, att ge ena maken rätt till uppehållstillstånd, innebär skenäktenskap. Som ovan har nämnts gällande redan etablerade förhållanden gäller en stark presumtion om det framgår att äktenskapet är civilrättsligt giltigt, vilket innebär att MIÖD tolkat lagen objektivt efter dess ordalydelse och utrymmet för avslag på grund av skenäktenskap minskas.¹³³

3.2 Närmare analys av skenäktenskapskriterierna

3.2.1 ”Parterna lever inte tillsammans”¹³⁴

Kriteriet återfinns i 5 kap. 17 a § 2 st. 1 p. UtIL som avslagsgrund för uppehållstillstånd vid anknytning. I ett mål från MIÖD fann domstolen att ett par inte hade haft avsikt att leva

---

¹²⁸ Lindblom, 1. *Inledning: Rätt och rättstillämpning*, i Claes Sandgren Nordstedts juridiska handbok, s. 10.

¹²⁹ Peczenik, *Juridikens argumentation – en lärobok i allmän rättslära*, s. 201.

¹³⁰ Tolkning och tillämpning, J. Samuelsson och J. Melander, s. 42.

¹³¹ Hydén och Hydén, s. 157.

¹³² Lindblom, 1. *Inledning: Rätt och rättstillämpning*, i Claes Sandgren Nordstedts juridiska handbok. s. 11.

¹³³ Se avsnitt 3.1.1.

¹³⁴ Skenäktenskapresolutionen artikel 2.

tillsammans i Sverige och därför kunde uppehållstillstånd inte beviljas.¹³⁵ I ett annat fall från MIÖD framgick det att en samlad bedömning av omständigheter gällande avsikten att leva tillsammans ska göras vid varje enskilt fall. Avsikten är den mest avgörande faktorn för bedömningen när lagtexten ska tolkas enligt sin ordalydelse. Lagtexten anger inte när denna avsikt ska föreligga dock att avsikten ska finnas så länge ansökan om uppehållstillståndet är inför prövning i någon instans. Lagtexten anger inte heller någon tidpunkt för när avsikten senast ska ha manifesterats genom att makarna faktiskt bor tillsammans och lever ihop. Att makarna inte har avsikt att leva tillsammans kan tyda på att det är ett skenäktenskap. Samtidigt måste andra omständigheter i det enskilda fallet beaktas, såsom vilka skälen är för bosättning och när makarna planerat att sammanlevnaden ska sättas igång.¹³⁶

Kriteriet kan även tolkas till parternas nackdel, då referenspersonen och den sökande vid ansökningstillfället oftast befinner sig i olika länder och har inte möjlighet att leva tillsammans. Till följd av en sådan tolkning av kriteriet finns det risk för missgynnande av makar inom arrangerade äktenskap, likaså för makar som lever i kulturer där makarna flyttar ihop efter giftermålet.

3.2.2 ”De tar inte på ett sätt som är lämpligt med det ansvar som följer av äktenskapet”¹³⁷

Formuleringen av detta kriterium kan anses oklart. Vad menas det ansvar som följer av äktenskapet och vad är det som är lämpligt sätt? Detta kriterium tolkar vi i enlighet med 1 kap. 2-4 §§ ÄktB, lagen ger vägledning gällande vad som egentligen menas med detta kriterium. Kriteriet tolkas så att makar tillsammans ska vårda hem, barn och samverka för familjens bästa samt att utgifter och sysslor ska fördelas mellan makarna. Makarna ska visa varandra trohet och hänsyn och varje make råder över sin egendom och svarar för sina skulder.

3.2.3 ”Parterna har aldrig träffat varandra före äktenskapet, parterna misstar sig om varandras personuppgifter, under vilka omständigheter de lärde känna varandra eller andra viktiga förhållanden av personlig karaktär”¹³⁸

Detta kriterium kan tolkas till nackdel för par i arrangerade äktenskap där parterna oftast inte träffas innan giftermålet gått igenom samt att kunskapen om varandra är bristfällig då konstruktionen med arrangerade äktenskap är uppbyggd på ett sätt där parterna tidigare inte träffats eller träffats i mindre utsträckning.¹³⁹ Det finns dock undantag för prövningen gällande arrangerade äktenskap. Upphållstillstånd bör beviljas trots att parterna aldrig träffat varandra innan och kunskapen om varandra är bristfällig.¹⁴⁰

I skenäktenskapsresolutionen och det som omtalas i svenska förarbeten om parternas kunskap om varandra och varandras personuppgifter kan tolkas till att parterna ska ha kunskap om varandras familj, historia, arbete, relationens tillkomst, vigseln och andra

---

¹³⁵ MIG 2007:38.

¹³⁶ MIG 2013:14.

¹³⁷ Skenäktenskapsresolutionen artikel 2.

¹³⁸ Ibid.

¹³⁹ Se avsnitt 2.2.3.

¹⁴⁰ Prop. 1999/2000:43 s. 39.

uppgifter som kan ha samband med makarnas relation. Ett par som lämnade motstridiga uppgifter om varandra fick avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd.¹⁴¹ Detta kan tolkas på ett sätt där MV gjorde en egen bedömning på vad de tyckte ett par skulle ha kännedom om gällande varandra.

Förväntningarna som beslutsfattare har på sökande och referenspersonen beträffande vad som krävs av vad parterna ska komma ihåg om varandra kan vara allt för höga. Vissa personer har enklare att komma ihåg mer detaljerad information medan andra har det svårare.¹⁴²

Inom vissa kulturer ska familjen utåt sätt vara fläckfri, vilket kan ge anledning för att parterna inte har information om viktiga förhållanden av personlig karaktär. Det kan finnas viss information som parterna valt att dölja från varandra för att informationen kan anses vara skamlig. Då kan dessa personer i fråga missgynnas av detta kriterium.

Det vi har sett efter att ha läst en del rättsfall är att MV och domstolarna anser att parterna ska lämna samstämmiga uppgifter för bedömningen gällande förhållandets seriositet. Det har funnits fall där ena parten har med sig de viktigaste uppgifterna på en lapp som ”fusk” som gör det i princip enkelt att uppfylla kriteriet.¹⁴³ Fast detta ska inte ses som en fördel till de sökande, utan i ett fall där parterna hade besvarat uppgifter om varandra detaljrikt räknades det till parets nackdel.¹⁴⁴ Med detta stycke kan vi dra slutsatsen av att hur sökanden än gör lyckas MV på något sätt misstänka fall om skenäktenskap. Sökanden blir misstänkt för skenäktenskap när uppgifterna inte stämmer överens med vad båda parter uppger och sökanden blir misstänkt för skenäktenskap när uppgifterna är alltför överensstämmande så det nästan blir svårt att tro på.

3.2.4 ”Parterna talar inte ett gemensamt språk”¹⁴⁵

Att ett gemensamt språk är ett kriterium för att förhållandet ska anses vara seriöst är i vår mening ett av det kriterium som har bäst anpassning för att fastställa ett förhållandes seriositet. I ett mål där ett par inte haft ett gemensamt språk och kommunicerat med hjälp av lexikon fann MIÖD att sökanden inte gjort sannolikt att förhållandet var seriöst i utlänningslagens mening.¹⁴⁶ Avsaknad av gemensamt språk är det enda som saknas mellan parterna behöver det inte leda till ett avslag. Det kan finnas skäl till att uppehållstillstånd beviljas trots att paret har svårigheter med att kommunicera då de ändå lyckats fått förhållandet att vara en längre tid och träffats en hel del samt fått god kännedom om varandra.¹⁴⁷

---

¹⁴¹ 2007:45 II.

¹⁴² Beyond Proof. Credibility Assessment in EU Asylum Systems, UNHCR s. 57.

¹⁴³ UM 5895-12.

¹⁴⁴ UM 6456-12.

¹⁴⁵ Skenäktenskap resolutionen artikel 2.

¹⁴⁶ MIG 2007:45 I.

¹⁴⁷ Migrationsverket, *Migrationsverkets handbok för migrationsärenden*, s. 222.

3.2.5 ”Penningbelopp har betalats för att äktenskapet ska ingås”¹⁴⁸

Ett penningbelopp som betalas ut till den ena parten vid ingående av ett äktenskap kan bedömas olika beroende på vilken kultur parterna kommer ifrån. Inom vissa kulturer finns det sedvänjor där ett penningbelopp betalas ut, detta är dock ett uttryckligt undantag i kriteriet.

Vid en objektiv tolkning av kriteriet skulle ett äktenskap där ett penningbelopp betalas ut inte vara ett skenäktenskap då det finns fler syften än att ena parten ska få rätt till uppehållstillstånd.¹⁴⁹

3.2.6 ”Det finns uppgifter som tyder på att en eller båda parter har tidigare skenäktenskap eller andra ohederliga förfaranden gällande vistelse bakom sig”¹⁵⁰

Enbart detta kriterium är inte tillräckligt för att ifrågasätta äktenskapets giltighet.¹⁵¹ MIÖD menar att det bör anses vara vanligt förekommande att en person som vistas i ett land en längre tid också inleder förhållande med någon som är bosatt i samma land, då en person visat ett starkt intresse av att erhålla uppehållstillstånd i Sverige och Norge.¹⁵²

3.3 Vidare utveckling av praxis från MIÖD

Nedan presenteras två vägledande rättsfall från MIÖD. Vi redogör och kommenterar hur rättsfallen har tolkats och hur skenäktenskapskriterierna som återfinns i EU:s skenäktenskapsresolution och svenska propositioner har presenterats i varje rättsfall. Vi avslutar varje presentation av rättsfallen med en kort analys om vad vi har ansett att domstolen har använt sig av för tolkningsmetod. De tolkningsmetoder som vi har beaktat är objektiv och subjektiv lagtolkningsmetod.¹⁵³

3.3.1 MIG 2007:45 I

A ansökte om uppehållstillstånd i Sverige. Som stöd för sin ansökan åberopade hon anknytning till sin i Sverige bosatte pojkvän B. MV ansåg att vissa omständigheter som framgick gjorde att deras förhållande inte framstod seriöst. Paret talade inte samma språk och de fick använda lexikon när de försökte tala med varandra. B hade även dålig kännedom om A. Dessa omständigheter ledde till att MV avslog ansökan.

A överklagade beslutet till MD. Om det inte förelåg några indikationer som påvisade skenäktenskap och om det inte heller fanns omständigheter som talar för förhållandets seriositet bör det bedömts sannolikt att förhållandet var seriöst.

De uppgifter som förekom i utredningen kan ge upphov till att ifrågasätta förhållandets seriositet med hänsyn till vad som förekom i överklagandet och de låga beviskrav som gäller, ansåg domstolen att förhållandet framstod som seriöst. Därav konstaterade MD att det förelåg grunder för att bevilja A uppehållstillstånd.

---

¹⁴⁸ Skenäktenskap resolutionen artikel 2.

¹⁴⁹ Se avsnitt 3.1.1.

¹⁵⁰ Skenäktenskap resolutionen artikel 2.

¹⁵¹ UM 6555-12.

¹⁵² MIG 2007:60.

¹⁵³ Se avsnitt 3.1.1.

MV yrkade att MIÖD skulle upphäva MD:s beslut och fastställa MVs beslut. MV ansåg att MD har tillämpat ett för lågt beviskrav i seriositetsbedömningen då A och B har språkproblem som är av betydande omfattning samt att B har påvisat brister i sin kännedom om A och dennes barn C samt att de uppgifter som lämnades i överklagandet till MD inte gett klartecken på att ovannämnda punkter blivit motbevisade.

Omständigheterna som talade för att förhållandet skulle anses vara seriöst återfinns i förarbeten. MIÖD konstaterar även att seriositetsprövningen har utformats utifrån olika tolkningar av förarbetsuttalanden. MIÖD ansåg att ordalydelsen i lagtexten inte angav en tillämpning av den aktuella bestämmelsen. Det framgick inte av lagtexten att lägre beviskrav ska gälla i uppehållstillståndsärenden gällande anknytning utan rekvisitet är uppställt på ett sätt där de sökande ska göra sannolikt att förhållandet framstår som seriöst. Vid en bedömning av förhållandets seriositet ska en helhetsbild av omständigheterna göras där faktorer som talar för och emot förhållandets seriositet beaktas. MIÖD ifrågasatte parets språksvårigheter och parets begränsade kunskap om varandra. Med tanke på att paret endast träffats under en kortare tidsperiod och att ingen inplanerad resa har varit på tal, samt att parets telefonkontakt med varandra inte kan styrkas finner MIÖD efter en samlad bedömning att A inte gjort sannolikt att hennes förhållande till B är seriöst i UtlL:s mening. Därför kunde hennes ansökan om uppehållstillstånd inte beviljas.

Vid en närmare bedömning av vad MIÖD grundat sitt avslagsbeslut på kan det konstateras att domstolen avslag ansökan i linje med skenäktenskapskriterierna. Nämligen att paret inte talar ett gemensamt språk, att paret har begränsad kunskap om varandras förhållanden samt att de inte träffats i viss utsträckning. Dessa grunder ligger även i linje med de objektiva bedömningsgrunder som ska iakttas vid en seriositetsprövning. MIÖD har enligt oss grundat sitt avslagsbeslut på en subjektiv tolkning när de funnit att förhållandet inte varit seriöst. Då domstolen använt sig av förarbeten för att uttolka om förhållandet varit seriöst eller inte. Med hjälp av de olika skenäktenskapskriterierna och en närmare analys av vad som framkommit i utredningen har MIÖD tillämpat de befintliga skenäktenskapskriterierna. Domen måste tolkas på det sätt att domstolen använt sig av en subjektiv tolkningsmetod då denna metod även medför ett större utrymme för att avslå en ansökan beträffande skenäktenskap. MIÖD fann i målet efter en sammanvägd bedömning att A inte gjort sannolikt att förhållandet till B är seriöst. Detta kan tolkas på ett sätt där det är A som har bevisbördan för att förhållandet ska framstå som seriöst och att inga starka bevis har legat till grund för prövningen. I sådana fall anser vi att det finns en stor risk för godtycklighet då domstolar slentrianmässigt kan avslå en ansökan med bedömningen att det inte fanns starka bevis nog. Därför kan det vara problematiskt när domstolar använder sig av en subjektiv tolkning då det är förarbeten som tillmäts stor betydelse vid tolkning av lagtexten.¹⁵⁴

3.3.2 MIG 2007:45 II

I detta mål ansökte A om uppehållstillstånd för anknytning till sin i Sverige bosatte pojkvän B. A ansökte även om uppehållstillstånd för sina söner C och D. MV ansåg att förhållandet mellan dem inte kunde anses vara seriöst med tanke på att paret endast träffats som ett par i fem dagar. A överklagade beslutet till MD. I målet fann MD att förhållandet mellan A och B

---

¹⁵⁴ Se avsnitt 3.1.1.

framgick som seriöst i utlänningslagens mening. MD grundar detta beslut på att paret hade känt varandra under en längre period samt att de har hållit kontakten under denna period till dess de fick möjlighet att inleda ett förhållande. MD ansåg att B har lämnat en förklaring som ska anses vara rimlig till varför de inte träffades mer under sin vistelse i A:s hemland. Fast att B varit referent i ett annat ärende där hans före detta fru fick permanent uppehållstillstånd ansåg MD att det inte kan tas i beaktande att B:s tidigare äktenskap skulle ha varit ett skenäktenskap eller att hans nuvarande förhållande till A inte är seriöst. Med hänsyn till det ovan anförda beviljade MD A och även hennes två barn tidsbegränsade uppehållstillstånd.

MV yrkade att MIÖD med upphävande av MD:s dom skulle fastställa MV:s beslut.

MIÖD fann att A inte gjort sannolikt att hennes förhållande till B ska anses vara seriöst enligt utlänningslagens mening. Förhållandets seriositet blev ifrågasatt av MIÖD eftersom paret träffats under en mycket begränsad tidsperiod även parets kunskap om varandra var väldigt anmärkningsvärd. Paret hade uppgett annat gällande deras kontakt, MIÖD tog inte uppgifterna i beaktande då det inte hade styrkts.

Här kan det konstateras att MD tolkat lagen subjektivt, då de inte ser över omständigheterna att B varit referent i ett annat anknytningsärende och inte att hans nuvarande förhållande till A kan vara ett skenäktenskap. Skulle domstolen i fråga tolkat lagen på annat sätt än subjektivt skulle det finnas en form av godtycklighet i beslutet då beslutet skulle avgöras utifrån grunder som inte är relevanta för målet. Det som varit relevant för målet är just att paret träffats under en begränsad tidsperiod samt att parets kunskap om varandra är bristfällig. Dessa två kriterier är två av fler kriterier som återfinns i skenäktenskapskriterierna.

Slutligen, enligt oss, grundas de domar vi undersökt vanligen med en subjektiv tolkning av lagtexten. Ska man följa den objektiva lagtolkningsmetoden så ska lagen ha företräde, vilket är svårt att se efter att ha analyserat dessa två ovan nämnda rättsfall.

4. Avslutande reflektioner

4.1 Inledning

Uppsatsen syfte är att utreda hur begreppet skenäktenskap kommer till uttryck i svensk rätt och hur prövningen görs för att upptäcka skenäktenskap. Påverkas den svenska lagstiftningen av EU-rätt och i vilken mån lagstiftaren lämnat utrymme för att beslut kan fattas godtyckligt. Inledningsvis avser detta kapitel att sammanfatta och fördjupa analysen samt återknyta till uppsatsens syfte som angavs i avsnitt 1.2. Vi har under uppsatsens gång bibehållit den rättsvetenskapliga metoden. Vi anser inte att vi behövt komplettera metoden för att uppfylla uppsatsens syften. I avsnitt 1.2 har vi använt oss av statistik från MV för att påvisa det underlag som krävts för problemformuleringen. Frågan hur ett skenäktenskap karaktäriseras enligt gällande svensk rätt har besvarats i uppsatsens teoridel. Även frågan gällande prövningen av misstanke rörande skenäktenskap har besvarats i uppsatsens teoridel. Våra avslutande reflektioner är inte alltomfattande utan som vi nämnt ovan anser vi att EU:s påverkan av den svenska lagstiftningen samt i vilken mån lagstiftaren lämnat utrymme för att beslut kan fattas godtyckligt är två frågeställningar som vi tycker bör uppmärksammas. Uppsatsens syfte gällande karaktärisering, handläggning och prövning av skenäktenskap ansåg vi var nödvändiga för att ge läsaren en fördjupad förståelse i EU:s påverkan av svensk lagstiftning gällande skenäktenskap samt huruvida beslut kan fattas godtyckligt. Avslutningsvis ges vissa de lege ferenda tankar och förslag till alternativ bedömning av skenäktenskap i ljuset av olika lagtolkningsmetoder.

4.1.2 Vilken inverkan har EU-rätten på den svenska utlänningslagens reglering gällande skenäktenskap?

Att skenäktenskapsresolutionen är vägledande råder det ingen tvekan om, den hittas i samtliga propositioner, utredningar och mål som rör begreppet skenäktenskap.

Vad som inte tycks utredas är huruvida EU satt press på medlemsstaterna för att bekämpa förekomsten av skenäktenskap. Snarare har vi funnit underlag som tyder på att medlemsstater inte får gå hur långt som helst för att upptäcka och förhindra uppkomsten av skenäktenskap. Exempelvis tillåts inte medlemsstaterna att instifta inskränkande och diskriminerande villkor för att upptäcka och förhindra skenäktenskap. Detta anser vi är ett gott tecken på att kampen mot skenäktenskap inte är villkorlös.

Emellertid eftersträvas harmonisering av normer som rör invandring inom EU, detta kan tolkas som att det föreligger en vilja inom unionen att gemensamt skapa invandringsbestämmelser.

För Sveriges del anmärktes det i ett EU-projekt mot skenäktenskap, att enkelheten att ingå äktenskap i landet ska granskas och i samband med detta framställdes ett antal rekommendationer.

De rekommendationer vi anser skulle kunna förbättra rättsläget i fråga gällande, upptäcka och förhindra att icke folkbokföra EU-medborgare viger sig med tredjelandsmedborgare för att kringgå invandringsbestämmelser är:

- hindersprövningarna prövas av personal med specialkompetens, samt

- att svensk myndighet skickar informationen om ingånget äktenskap till EU-medborgarens hemland.

Vi anser att dessa rekommendationer kan underlätta granskningsarbetet för SKV som i detta fall är den berörda myndigheten, särskilt om dessa ärenden centraliserades till ett skattekontor där personal besitter den kompetens som krävs för att utreda dessa ärenden.

Den andra punkten skulle medföra att personer som vid flera tillfällen ingått äktenskap i Sverige skulle väcka hemlandets intresse och en utredning huruvida personen i fråga ägnar sig åt skenäktenskap mot betalning skulle kunna utredas från Sverige och hemlandet. Även vid engångsföreteelse, där personen endast vigts i Sverige en gång, får berörda myndigheter större chans att granska förhållandet för att undersöka seriositeten.

4.1.3 Kan beslut fattas godtyckligt av de berörda instanserna med utgångspunkt i tolkningen av kriterierna?

Att instanserna inte bedömer lika innebär inte att det finns godtycke i besluten. Vad som emellertid enligt oss uppfattas som godtycklighet, trots att kriterierna för bedömningen är lika, är tillvägagångssättet, det vill säga hur lagen eller förarbetena tolkas.

Å ena sidan kan lagen tolkas subjektivt, det vill säga vad lagstiftaren har för avsikt med lagen, där beslutsfattarna får stödja sig på förarbetena för att fatta ett beslut. Trots teorin att domstolar är styrda av lagar, anser vi precis som Bjarup att teorin hävdar att lagar saknar abstrakt mening. För att lagen ska få en abstrakt mening hänvisar domstolarna till förarbeten. Där återfinns motiven till lagen eller vägledning för hur bedömningen av en människas handlingar ska genomföras.¹⁵⁵ Problematiken med subjektivt tolkande är att beslutsfattarna och domstolarna får större utrymme att bedöma seriositeten, därmed också större utrymme att ge avslag.¹⁵⁶

Å andra sidan kan lagen tolkas objektivt, det vill säga efter sin ordalydelse. Här får beslutsfattarna och domstolarna mindre utrymme att bedöma seriositeten. Enligt 5 kap. 3 a § UtIL *får uppehållstillstånd ges om förhållandet framstår som seriöst*. Vad är då ett seriöst förhållande? Den frågan kan vara anledningen till varför lagen tolkas subjektivt, då det enligt oss är omöjligt att inte söka i förarbetena för att få en förklaring av lagstiftningarna om vad definitionen av ett seriöst förhållande är.

Vi kan inte påstå att myndigheterna har satt i system att bedöma beslut godtyckligt. Vad vi emellertid kan påstå är att, skillnaderna mellan hur lagen tolkas varierar och betydelsen av skenäktenskapskriterierna inte samstämmer mellan MV och domstolarna. Detta anser vi är indikationer på att godtycke förekommer.

4.3 De lege ferenda tankar

Under uppsatsens gång har vi undersökt ett flertal beslut från MV, MD samt MIÖD, och funnit att det mellan instanserna inte görs en samstämmig bedömning av skenäktenskapskriterierna, vilket kan leda till godtycke under beslutsprocessen, enligt vår mening. Skulle instanserna pröva saken med endast objektiv tolkning av lagtexten kan det

¹⁵⁵ Bjarup, *Domstolar och rättslig argumentation*, SvJT 2004 s. 296.

¹⁵⁶ Se avsnitt 3.1.1.

medföra en tydlighet, som påvisar att uppehållstillstånd avslås om rättigheten till uppehållstillstånd var det enda skälet till att äktenskapet ingicks.¹⁵⁷ Vid användning av en objektiv lagtolkningsmetod vid prövningen, anser vi att problematiken, som finns med beslut, som kan fattas godtyckligt inte stå kvar. Denna metod kanske inte är den mest lämpliga för bedömningen av ett äktenskap. Risken med att använda endast objektiv lagtolkningsmetod vid bedömningen, skulle vara att skenäktenskapskriterierna, som återfinns i förarbeten och skenäktenskapsresolutionen inte skulle komma till användning.

Ett annat alternativ som vi anser kan vara mer anpassat till hur instanserna arbetar idag, är att fortsätta använda de redan existerande skenäktenskapskriterierna, men att kriterierna blir mer tydliga och förutsebara. En av bedömningsgrunderna som ska ligga till grund för förhållandets seriositet, är kriteriet gällande att parterna ska ha träffats i en viss utsträckning. Om vi tar det kriteriet som ett exempel, skulle ”viss utsträckning” tydliggöras med ett årtal, detta skulle medföra att förutsebarheten med kriteriet ökar och även risken för godtycklighet minska. Instanserna skulle enkelt kunna bedöma i frågan och risken för bedömningar som kan vara till den enskildes nackdel minska. Vi menar inte att kriteriernas subjektivitet skulle försvinna med detta förslag, däremot minska i omfattning på ett plan som i många lägen är till den enskildes fördel, eftersom den enskilde redan från början vet vad som menas med exempelvis ”viss utsträckning”.

Vi anser att man bör ta hänsyn till minnessvårigheter i situationer där makarna ska komma ihåg kunskap om varandra och deras förhållande i fråga, som man idag tar hänsyn till andra kulturer.

Ett fastställt kriterium anser vi bör finnas, och det är ett kriterium som står ovanför alla tidigare nämnda kriterium, som finns för bedömningen av ett skenäktenskap. På detta sätt ökar tydligheten för alla kriterier och sökanden får veta vilka kriterium som väger tyngre än andra. På detta sätt kan man avskräcka en del sökanden som endast ingår äktenskap för skens skull, eftersom sökanden får en tydligare bild av vad som är av vikt redan från början.

---

¹⁵⁷ Se avsnitt 3.1.1.

Källförteckning

Offentligt tryck

Propositioner

Prop. 1999/2000:43 *Uppehållstillstånd på grund av anknytning*

Prop. 2002/03:80 *Ny sambolag*

Prop. 2005/06:72 *Genomförande av EG-direktivet om rätt till familjeåterförening samt vissa frågor om handläggning och DNA-analys vid familjeåterförening*

Prop. 2009/10:137 *Åtgärder mot familjeseparation inom migrationsområdet*

Prop. 2014/15:32 *EU:s gränskodex*

Statens offentliga utredningar

SOU 1983:29 *Delbetänkande av invandrarpolitiska kommittén*

SOU 1997:152 *Uppehållstillstånd på grund av anknytning*

SOU 2002:13 *Vår anhöriginvandring*

SOU 2005:15 *Familjeåterförening och fri rörlighet för tredjelandsmedborgare*

SOU 2012:45 *Kvinnor och barn i rättens gränsland*

Myndighetspublikationer

Rikskriminalpolisen

RKP-R-2008/5-SWE A-425-621/08 *Skenäktenskap i Sverige mellan tredjelandsmedborgare och EU-medborgare*

Europeiska Unionen

Rådets resolution av den 4 december 1997 om de åtgärder som bör vidtas för att bekämpa skenäktenskap (97/C 382/01) (skenäktenskaps resolutionen).

Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (familjeåterföreningsdirektivet).

Den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen).

Meddelande från kommissionen till europaparlamentet och rådet om hjälp till de nationella myndigheterna med att bekämpa missbruk av rätten till fri rörlighet: handbok om skenäktenskap mellan EU-medborgare och tredjelandsmedborgare inom ramen för EU-lagstiftningen om fri rörlighet för EU-medborgare (Förslag från EU 2014:604).

Litteratur

Beyond Proof. *Credibility Assessment in EU Asylum Systems*, Bryssel, UNHCR, 2013.

Handbok om europeisk rätt rörande asyl, gränser och invandring, Bryssel, Upplaga 2014.

Hydén, Håkan, Hydén, Therese, *Rättsregler. En introduktion till juridiken*, upplaga 6, Studentlitteratur, Lund, 2011.

Migrationsverket, *Migrationsverkets handbok för migrationsärenden*, 2014.

Peczenik, Aleksander, *Juridikens argumentation – en lärobok i allmän rättslära*, upplaga 1, Norstedts Juridik, Stockholm, 1990.

Peczenik, Aleksander, *Vad är rätt? Om demokrati, rättssäkerhet, etik och juridisk argumentation*, upplaga 1, Norstedts Juridik, Stockholm, 2005.

Rosén, Annika, *Är detta seriöst? En studie av anhöriginvandring till Sverige*, Lunds universitet, Socialhögskolan, Lund, 2010.

Sandgren, Claes, *Norstedts juridiska handbok*, upplaga 17, Norstedts Juridik, Stockholm, 2001.

Westberg, Peter, *Avhandlingsskrivande och val av forskningsansats – en idé om rättsvetenskaplig öppenhet*, i Festskrift till Per-Olof Bolding, Juristförlaget 1992.

Wikrén, Gerhard & Sandesjö, Håkan, *Utlänningslagen med kommentarer*, upplaga 8, Norstedts Juridik, Stockholm, 2006.

Zamboni, Mauro, Korling, Fredric, *Juridisk metodlära*, upplaga 1, Studentlitteratur, Lund, 2013.

Artiklar

Bjarup, Jes, *Domstolar och rättslig argumentation*, SvJT 2004 s. 296.

Sandgren, Claes, *Är rättsdogmatiken dogmatisk?*, Tidsskrift for Rettsvitenskap, 04-05/2005.

Zila, Josef, *Om rättssäkerhet*, SvJT 1990 s. 284.

Internetkällor

Brink, Bosse, ”Enkel process att ingå skenäktenskap i Sverige”, SvD 29 juni 2008, http://www.svd.se/nyheter/inrikes/enkel-process-att-inga-skenaktenskap-i-sverige_1412595.svd (hämtat: 2015-05-20).

Migrationsverkets statistik, ”Översikt av beviljade arbets och uppehållstillstånd åren 2005-2014”, <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Oversikter-och-statistik-fran-tidigare-ar.html> (hämtat: 2015-05-22).

Migrationsverkets statistik, ”Beviljade uppehållstillstånd och registrerade uppehållsrätter, första och andra instans (beslut av Migrationsverket och Migrationsdomstolarna). Förstagångstillstånd. 2013 -2014,

<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Oversikter-och-statistik-fran-tidigare-ar.html> (hämtat: 2015-05-22).

Migrationsverkets prognos, P2-14,

<http://www.migrationsverket.se/OmMigrationsverket/Styrning-och-uppfoljning/Skrivelser-till-regeringen.html> (hämtat: 215-05-22).

Rättsfallsregister

Europadomstolen

Mål nr 34848/07, O'Donoghue m.fl. mot Förenade kungariket.

Migrationsöverdomstolen

MIG 2007:19

MIG 2007:45

MIG 2007:55

MIG 2007:60

MIG 2009:28

MIG 2011:11

MIG 2012:1

MIG 2014:5

MIG 2014:16

Migrationsdomstolen

UM 1186-06

UM 515-07

UM 1116-07

UM 6133-07

Utlänningsnämnden

UN 390-00

UN 391-00

UN 418-00